

Nr 48.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående stöd åt fiskerinäringen, m. m.; given Stockholms slott den 30 januari 1948.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att dels antaga härvid fogade förslag till förordning om viss reglering av handeln med fisk m. m.,

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

GUSTAF.

G. E. Sträng.

Sammanfattning.

1. Utvecklingen inom fiskerinäringen under mellankrigsperioden och under de senaste åren ger vid handen, att ett statligt stöd till fisket är nödvändigt om icke inkomstnivån inom näringen skall bli oskäligt låg. Detta stöd bör på kort sikt inriktas på prisreglerande åtgärder samt på lång sikt på en omfattande rationalisering inom såväl själva fisket som inom fiskhandeln. Målsättningen för de statliga åtgärderna bör vara att ge fiskets utövare möjlighet att vid rationella produktionsförhållanden uppnå en med övriga befolkningsgrupper likvärd levnadsstandard.

2. För att förverkliga denna målsättning erfordras att den prisstödjande och handelsreglerande verksamheten inom fisket fortsättes under de närmaste åren. I detta syfte föreslås dels att Kungl. Maj:t bemyndigas meddela särskilt bildad försäljningsförening ensamrätt att inom sitt verksamhetsområde handha förstahandsförsäljningen av all fisk eller visst fiskslag dels att nu gällande prisregleringssystem bibehålles efter i stort sett oförändrade grunder.

3. För att prisregleringarna skola kunna upprätthållas måste importen av fisk regleras. Enligt förenämnda förordning bemyndigas Kungl. Maj:t att

uppta importavgift på såväl färsk som beredd fisk. En skärpning av importrestriktionerna bör däremot om möjligt undvikas. En kvantitativ reglering av import och export medelst licensiering kan om den skulle befinnas erforderlig genomföras inom ramen för nu gällande allmänna import- och exportreglering. En kontroll av exporten skulle därvid bland annat ha till syfte att garantera att de kvantitativa exportkvoter Sverige får sig till delade fyllas med så värdefull fisk som möjligt.

4. Rationaliseringen av produktionen bör närmast gå ut på att förbättra fångstmetoderna och minska arbetsåtgången. Samtidigt bör ett bättre tillvaratagande av fångsterna för ernående av högre kvalitet på de ilandförda produkterna eftersträvas. Staten bör liksom hittills stödja denna verksamhet, bland annat genom lån ur fiskerilånefonden. Den i annat sammanhang föreslagna fiskeristyrelsen med statens fiskeriförsök bör genom en målmedveten undersöknings- och upplysningsverksamhet kunna bidra till denna rationaliserings genomförande.

5. Ett av de viktigaste medlen till förbättring av fiskarens förvärvsmöjligheter är att vidga marknaden för fiskets produkter, vilket bör kunna ske om konsumenterna erbjudas fisk av högre kvalitet och till jämnare priser än för närvarande. Rationaliseringen inom distributionen bör närmast ta sikte härpå. Den bör söka förbilliga distributionen, motverka spekulativen samt genomföra snabbare transporter och ändamålsenligare behandling och förvaring av fisk i distributionens alla led. I huvudsak komma strävandena i denna riktning att som hittills åvila fiskarens sammanslutningar. Staten bör härvid medverka bland annat genom att från det under Fonden för låneunderstöd anvisade anslaget till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. bevilja lån till åtgärder som äro ägnade att förbättra distributionen.

Förslag

till

förordning om viss reglering av handeln med fisk, m. m.

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Med fisk förstås i denna förordning såväl färsk som frusen, kryddad, saltad, sockersaltad, torkad eller rökt fisk.

Vad i förordningen sägs om fisk skall även gälla räkor.

Med fiskare avses i förordningen endast svensk fiskare.

Om viss reglering av handeln med fisk.

2 §.

Hava fiskare, för vilka fiske utgör huvudsaklig eller väsentlig inkomstkälla, eller sammanslutningar av sådana fiskare ensamma eller tillsammans med personer eller företag, vilka idka handel med fisk, bildat ekonomisk förening för omhändertagande och försäljning av fisk, som ilandföres inom visst område, må föreningen, därest den finnes äga förutsättning för dylik verksamhet och omfatta tillräckligt antal fiskare, kunna erhålla Kungl. Maj:ts tillstånd att såsom *auktoriserad producentförening* från fiskare för försäljning mottaga fisk, som ilandföres inom området. Tillståndet må begränsas att gälla allenast visst eller vissa slag av fisk. Fisk, som omfattas av sådant tillstånd, benämnes i det följande *handelsreglerad fisk*.

Den, som inom auktoriserad producentförenings område ilandför handelsreglerad fisk, må mot vederlag överlåta denna, förutom till producentföreningen, allenast till statens livsmedelskommission eller eljest i den ordning och under de villkor kommissionen bestämmer.

Auktoriserad producentförening är pliktig att enligt samma grunder, som gälla i fråga om medlems fångst, för försäljning mottaga handelsreglerad fisk, som inom föreningens område ilandföres av annan fiskare.

Är tillförseln av något slag av handelsreglerad fisk så riklig, att det kan antagas att en väsentlig del därav ej kan avsättas för konsumtion i färskt tillstånd, må producentförening efter medgivande av livsmedelskommissionen lämna fiskare, som mera regelbundet levererar till föreningen och för vilken fiske utgör huvudsaklig eller väsentlig inkomstkälla, företrädare till leverans.

I övrigt skall auktoriserad producentförening vid bedrivandet av sin verksamhet ställa sig till efterrättelse de ytterligare villkor, som kunna hava uppställts vid tillståndets beviljande, ävensom de särskilda föreskrifter, som livsmedelskommissionen kan komma att meddela.

Tillstånd, varom i första stycket förmåles, må av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av livsmedelskommissionen återkallas, då skäl därtill äro.

3 §.

I andra fall än i 2 § andra stycket avses må handelsreglerad fisk allenast i den ordning och under de villkor livsmedelskommissionen bestämmer mot vederlag överlätas till återförsäljare i och för dennes rörelse eller till person eller företag, som använder fisk för yrkesmässig tillverkning eller beredning av varor till avsalu.

4 §.

Vid handel med fisk skall priset, där ej livsmedelskommissionen annat medger, angivas per viktenhet.

Om prisregleringsavgift å fisk.

5 §.

För fisk, som ilandföres här i riket, skall, där fråga icke är om import, prisregleringsavgift upptagas i den utsträckning och med det belopp, som Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, livsmedelskommissionen bestämmer.

Avgiften skall erläggas i samband med första försäljningen av fisken samt gäldas av köparen. För fisk, som annorledes än å kommunal fiskauktion försäljes för förbrukning i köparens hushåll, skall avgiften dock betalas av säljaren.

6 §.

Medel, som inflyta genom upptagande av prisregleringsavgift, skola enligt livsmedelskommissionens bestämmande användas för reglering av priset å fisk.

7 §.

Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, livsmedelskommissionen må, där så finnes erforderligt för att reglera priset å fisk, förordna, att prisregleringsavgift skall upptagas jämväl för fisk, som importeras till riket. Avgiften skall erläggas i samband med införseln.

8 §.

Prisregleringsavgift skall inbetalas till livsmedelskommissionen i den ordning kommissionen bestämmer. Kommunal fiskhamnsförvaltning skall vara skyldig att, om kommissionen så föreskriver, uppbära och till kommissionen redovisa dylik avgift.

9 §.

Inbetalas icke prisregleringsavgift i föreskriven ordning, må avgiften på framställning av livsmedelskommissionen omedelbart utmätas med det belopp, vartill kommissionen efter verkställd undersökning fastställer densamma.

Då särskilda skäl därtill äro, må kommissionen jämväl meddela den avgiftspliktige förbud att tills vidare, till dess avgiften guldits, bedriva sådan verksamhet, som enligt 5 och 7 §§ medför skyldighet att erlægga prisregleringsavgift.

Antecknings- och uppgiftsskyldighet.

10 §.

En var, som yrkesmässigt försäljer handelsreglerad fisk eller som använder sådan fisk för yrkesmässig tillverkning eller beredning av varor till avsalu, så ock en var som bedriver verksamhet, varmed följer skyldighet att erlægga prisregleringsavgift, skall vara skyldig att, i den utsträckning livsmedelskommissionen föreskriver och i enlighet med de närmare anvisningar kommissionen meddelar, föra sådana anteckningar angående rörelsen, som erfordras för kontroll av handelsregleringen eller över att prisregleringsavgift behörigen erlägges.

Det åligger därjämte näringsidkare, som avses i första stycket, *dels* att på anfordran tillhandahålla kommissionen eller dess ombud nämnda anteckningar och förda handelsböcker med därtill hörande handlingar ävensom de övriga uppgifter angående rörelsen kommissionen föreskriver, *dels* att i den utsträckning kommissionen bestämmer och i enlighet med de närmare anvisningar kommissionen meddelar till kommissionen eller dess ombud lämna regelbundna uppgifter angående rörelsen.

Ansvarsbestämmelser m. m.

11 §.

Överlåter någon fisk i strid mot vad i 2 § andra stycket eller i 3 § är stadgat,

eller bryter någon mot vad i 2 § tredje stycket stadgats eller mot villkor, som föreskrivits jämlikt 2 § för tillgodonjutande av tillstånd som där avses,

eller överträder någon sådana särskilda föreskrifter, som jämlikt 2 § meddelats av livsmedelskommissionen för auktoriserade producentföreningar.

eller bryter någon mot vad i 4 § stadgats, straffes med dagsböter.

12 §.

Den som bryter mot förbud, varom i 9 § andra stycket förmäles, straffes med dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Underlåter någon att i anteckningar, varom i 10 § första stycket förmäles, införa uppgift, som bort där införas, straffes, där underlåtenheten är uppsåtlig, med dagsböter eller fängelse i högst sex månader samt eljest med dagsböter.

Inför någon oriktig uppgift i sådana anteckningar, som nyss nämnts, eller lämnar någon oriktig uppgift vid fullgörande av uppgiftsskyldighet, varom i 10 § andra stycket förmäles,

straffes, där den oriktiga uppgiften införts eller lämnats mot bättre vetande, med dagsböter eller fängelse i högst sex månader samt, där så ej är fallet men den som infört eller lämnat uppgiften därvid gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, med dagsböter.

13 §.

Den som underlåter att fullgöra vad enligt 10 § andra stycket åligger honom, böte från och med femton till och med trehundra kronor. Livsmedelskommissionen må jämväl förelägga honom vite.

Länsstyrelse äger fälla till vite enligt denna paragraf.

14 §.

Upplysning, som inhämtats med stöd av 10 §, må ej yppas i vidare mån än som erfordras för vinnande av det med upplysningens inhämtande avsedda ändamålet. Bryter någon häremot, straffes med dagsböter eller fängelse.

15 §.

Husbonde ansvarar för sådan i 11 eller 12 § omförmäld förseelse, som begås av hans husfolk eller i hans arbete antagen person, liksom vore förseelsen begången av honom själv, såframt ej omständigheterna göra sannolikt, att förseelsen skett utan hans vetskap och vilja.

16 §.

Förseelse, varom i 14 § förmäles, må av allmän åklagare åtalas allenast efter angivelse av målsäganden.

17 §.

Böter och viten tillfalla kronan.

18 §.

Livsmedelskommissionen äger meddela närmare föreskrifter rörande tillämpningen av denna förordning samt medgiva undantag från de i 2 § andra stycket och 3 § givna bestämmelserna. Kommissionen må ock, då särskilda omständigheter därtill föranleda, efterskänka prisregleringsavgift ävensom förordna om avkortning av dylik avgift.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1948 och gäller till och med den 30 juni 1950. Vad i förordningen stadgas i fråga om åsidosättande av tystnadsplikt samt beträffande annan förseelse, vilken ägt rum under tiden för förordningens giltighet, skall äga tillämpning även efter sistnämnda dag.

Med stöd av äldre bestämmelser meddelade tillstånd att med ensamrätt för försäljning mottaga strömming och sill, som ilandföres utmed viss kuststräcka, skola fortfarande gälla.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
30 januari 1948.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans-, jordbruks- och handelsdepartementen anmäler statsrådet Sträng frågor angående fiskerinäringens efterkrigsproblem samt den prisreglerande verksamheten på fisk m. m. och anför därvid följande.

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 juli 1945 tillkallade dåvarande chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp sakkunniga att enligt angivna riktlinjer verkställa utredning och avgiva förslag angående fiskerinäringens efterkrigsproblem och den prisreglerande verksamheten på fiskets område. De sakkunniga, som antagit benämningen 1945 års fiskeriutredning, ha utgjorts av byrådirektören, filosofie doktorn C. W. Hessle, ordförande, ombudsmannen S. Corneliusson, Öckerö, direktören L. Häller, Göteborg, fiskaren G. Nilsson, Hörviken, kontrollanten H. Myrgren, Hudiksvall, ombudsmannen G. Högström, Drottningholm, framlidne direktören C. F. Cederlund, Örebro, fiskhandlaren E. Molin, Stockholm, direktören H. Johansson, Göteborg, samt direktören A. Kewenter, Stockholm. Sedan direktören C. F. Cederlund på grund av sjukdom frånsagt sig utredningsuppdraget, förordnades fr. o. m. den 15 november 1945 direktören M. Stidner, Göteborg, som ledamot av utredningen. Den 13 februari 1946 tillkallades såsom ytterligare sakkunnig utrikesrådet N. K. Ståhle.

Utredningen, som vid behandlingen av vissa frågor biträtts av särskilda experter, har den 2 januari 1947 avgivit betänkande med förslag angående fiskerinäringens efterkrigsproblem samt den prisreglerande verksamheten på fiskets område (SOU 1947: 2).

Över utredningens förslag ha utlåtanden avgivits av statskontoret, kommerskollegium, lantbruksstyrelsen, generaltullstyrelsen, riksräkenskapsverket, järnvägsstyrelsen, socialstyrelsen, statens livsmedelskommission, statens priskontrollnämnd, samtliga länsstyrelser, Svenska västkustfiskarnas centralförbund, Svenska ostkustfiskarnas centralförbund, Svenska sydkustfiskarnas centralförbund, Skånes fiskareförbund, Svenska insjöfiskarnas

centralförbund, Svensk andelsfisk förening u. p. a., Ostkustfisk centralförening u. p. a., Svenska fiskhandelsförbundet, Svenska konservfabrikernas riksförening, Sveriges ångtrålarförening, Sveriges grossistförbund och Sveriges färskfiskgrossisters riksförbund.

Vid lantbruksstyrelsens utlåtande ha fogats yttranden från samtliga fiskeriintendenter samt från Södra Sveriges fiskeriförening, Storsjöfiskarnas försäljningsförening u. p. a. och Bohusläns islandsfiskares förening u. p. a. Länsstyrelserna ha tillika överlämnat yttranden från samtliga hushållnings-sällskaps förvaltningsutskott samt från åtskilliga fiskerinämnader och fiskeriinspektörer. Vid kommerskollegiums utlåtande ha fogats yttranden från ett flertal handelskamrar samt från Sveriges köpmannaförbund. Slutligen ha Svenska ostkustfiskarnas centralförbund och Ostkustfisk centralförening u. p. a. bifogat yttranden från ett antal till dessa organisationer anslutna fiskareförbund och auktoriserade fiskförsäljningsföreningar.

Skrivelser i ärendet ha vidare inkommit från Ostkustens auktoriserade strömmingsgrossisters förening, Sveriges fiskredskapshandlares förening samt från företag anslutna till Sveriges sill- och fiskimportörförening.

Genom beslut av dels Kungl. Maj:t den 5 april 1946 och dels 1946 års riksdag (prop. nr 232; r. skr. nr 262) meddelades bestämmelser för strömmingshandeln och de med statligt stöd anordnade prisregleringarna på fisk. I anledning av riksdagens nämnda beslut utfärdade Kungl. Maj:t, bland annat, kungörelser om viss reglering av handeln med strömming (nr 246) och om prisregleringsavgift på fisk (nr 247), vilka gällde intill utgången av juni 1947. Vid 1947 års riksdag (prop. nr 162; r. skr. nr 151) beslöts, att ifrågavarande bestämmelser skulle äga fortsatt giltighet intill den 30 juni 1948. I anslutning härtill utfärdade Kungl. Maj:t kungörelser (nr 171 och 172) om förlängning av förenämnda båda författningar.

I skrivelse den 16 januari 1948 har statens livsmedelskommission framlagt förslag om prisreglering på fisk efter den 30 juni 1948, m. m. Jag torde här få till behandling uppta denna skrivelse.

Jag torde vidare få erinra, att Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition (bil. 30: kapitalbudgeten: jordbruksdepartementet, p. 11) på min hemställan föreslagit riksdagen, att, i avbidan på särskild proposition rörande stödjande åtgärder på fiskerinäringens område, till lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. beräkna ett investeringsanslag av 500 000 kronor. Jag torde nu ånyo få anmäla denna fråga för Kungl. Maj:t.

I detta sammanhang torde jag slutligen få anmäla en av 1945 års fiskeriutredning i särskild skrivelse den 27 februari 1946 gjord framställning om ändrade bestämmelser i kungörelsen den 7 augusti 1907 (nr 61) angående bestämmelser rörande fonden för fiskerinäringens befrämjande med syfte att lån ur sagda fond skola kunna utlämnas till fiskebåts förseende med ekolod, kylmaskineri eller annan maskinell utrustning.

Sammanfattning av 1945 års fiskeriutrednings betänkande.

Jag torde här till att börja med få lämna en kort sammanfattande redogörelse för huvuddragen i det av fiskeriutredningen avgivna betänkandet. I övrigt torde jag få hänvisa till detta.

Utredningen påpekar inledningsvis, att de i betänkandet framlagda förslagen bygga på förutsättningen att ett självständigt centralt ämbetsverk kommer att inrättas för fiskerid administrationen i ungefärlig överensstämmelse med det förslag, utredningen tidigare avgivit. Vidare framhålles, att insjöfisket intar en ganska undanskymd plats i betänkandet, beroende på att detta fiskes problem delvis ligga på ett annat plan än saltsjöfiskets. Här till kommer enligt utredningen, att de statistiska uppgifterna om insjöfisket äro synnerligen ofullständiga.

Översikt över fisket.

Utredningen erinrar att fiskarebefolkningen från årtiondena kring sekelskiftet fram till 1920 tillväxt i samma takt som den övriga befolkningen. Därefter har emellertid en stagnation inträtt och inom vissa områden har till och med en absolut tillbakagång ägt rum. Antalet yrkesutövere synes dock icke ha nedgått.

Karaktéristiskt för fiskarebefolkningen är, framhåller utredningen, det förhållandevis stora antalet självständiga företagare, vilka utgöra 70 procent av yrkesutövarna. Detta har samband med det förhållandet, att fiskarna i stor utsträckning fiska gemensamt i lag och dela nettoförtjänsten sinsemellan.

Beträffande fångstmetoderna erinras i betänkandet att trål- och snurrevadsfiskena överväga på västkusten och svara för cirka 75 procent av fångstens såväl mängd som värde. På ost- och sydkusten däremot utgör skötfisket den viktigaste fångstmetoden. Utredningen påpekar i anslutning här till sambandet mellan å ena sidan fångstmetoderna och å andra sidan fiskarens utrustning med redskap och båtar. Olikheter i fråga om fångstmetoder medföra sålunda olikheter även i behovet av rörelsekapital för fisket.

Bland de olika fiskarterna intaga enligt utredningen sillen och strömmingen en särställning inom saltsjöfisket både med avseende på fångstmängd och värde. År 1938 hänförde sig sålunda drygt hälften av fångsterna och en tredjedel av det totala fångstvärdet till dessa fiskslag. Därefter i betydelse komma torskfiskarna. Enligt vad utredningen uppger skulle sötvattensfisket enligt vissa uppskattningar strax före det sista kriget ha svarat för 10 procent av det svenska fiskets totala fångstmängd och för 29 procent av fångstvärdet.

Bortsett från de årliga variationerna i saltsjöfiskets fångster kunna, framhåller utredningen vidare, vissa mera varaktiga förändringar spåras i de-

ras storlek och sammansättning. Sålunda tilltogo fångsterna under mellankrigsperioden trots att antalet yrkesfiskare höll sig tämligen konstant och jämsides härmed ökade också antalet fiskebåtar, en utveckling som ytterligare påskyndades under kriget. Storleken av de olika kuststräckornas andelar i såväl den totala fångstmängden som fångstvärdet är enligt utredningens åsikt i stort sett att anse såsom konstant.

Yrkesfiskarens ekonomi.

Då det svenska fiskets ekonomiska utveckling efter det senaste kriget i flera hänseenden företer likheter med förhållandena efter det första världskriget, anser utredningen det vara motiverat att i korthet belysa utvecklingen efter förra kriget. På grund av starkt minskad efterfrågan föll då priserna på fisk mycket kraftigt, medan priserna på fiskets förnödenheter endast långsamt sjönko. Svårigheterna för fiskarna skärptes ytterligare av att många av dem sökte förbättra sin ekonomiska ställning genom ett intensivare fiske och större ilandföringar, varigenom priserna pressades än mer. En viss återhämtning inträdde visserligen så småningom, men under hela mellankrigsperioden var fiskarens inkomstnivå mycket låg.

I anslutning till redogörelsen för utvecklingen under mellankrigsperioden ger utredningen uttryck åt vissa farhågor för att det ekonomiska läget för fiskarna i framtiden kan komma att allvarligt försämrats. Belägg härför finner utredningen i de undersökningar av yrkesfiskarens självdeklarationer som livsmedelskommissionen under de senaste åren företagit. Med ledning av dessa uppgifter konstateras sålunda, att nettointkomsterna, som stego avsevärt från 1938 till 1943, redan under 1944 åter sjönko. För 1945 var utvecklingen icke enhetlig; en viss återhämtning kunde iakttagas för västkustfiskets del, medan sydkustfisket höll sin ställning och ostkustfisket gick ytterligare tillbaka.

Av utredningen verkställda jämförelser mellan inkomsterna av fiske och inkomsterna av jordbruk med en åkerareal icke överstigande 30 hektar utvisa enligt utredningens mening att de förra under krigsåren stego hastigare än de senare, så att de båda näringarna 1943 kommo upp i praktiskt taget samma inkomstnivå. Påföljande år gingo emellertid såsom redan förut antytts inkomsterna av fisket icke obetydligt tillbaka.

De av livsmedelskommissionen genomförda statistiska bearbetningarna av fiskarens självdeklarationer giva enligt vad utredningen framhåller visserligen en god bild av inkomstutvecklingen inom fisket, men de lämna däremot icke några närmare upplysningar beträffande omkostnaderna. Utredningen har därför prövat andra vägar för uppgörande av inkomst- och kostnadsöversikter för fisket och därvid valt att upprätta en totalkalkyl över det svenska saltsjöfiskets inkomster och omkostnader. Denna kalkyl visar att en mycket kraftig stegring av omkostnaderna ägt rum under kriget, särskilt med avseende på de rörliga kostnaderna, d. v. s. kostnaderna

för motorbränsle, smörjolja, is, lådor m. m. Ett av utredningen utarbetat index för fiskets omkostnader med 1938 som basår beräknas till 269 för 1944 och 253 för 1945. Omkostnaderna i öre per kilogram fångad fisk visa enligt utredningens beräkningar en kontinuerlig stegring från 10—14 öre 1938 till 25—30 öre 1944, varvid dock måste observeras att den viktigaste posten, arbetskostnaden, icke medtagits.

Under framhållande av att 1942 års jordbrukskommitté i sitt principbetänkande förutsatt att behovet av deklara-tionsundersökningar rörande jordbrukarnas inkomster och utgifter komme att kvarstå, uttalar utredningen att dylika undersökningar komma att bli erforderliga i fortsättningen även beträffande fiskarena. Som stöd härför hänvisas bland annat till behovet av att kunna bedöma verkningarna av den statliga stödpolitiken. *Utredningen föreslår därför, att även efter livsmedelskommissionens avveckling deklara-tionsundersökningar rörande yrkesfiskarens utgifter och inkomster företas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som hittills tillämpats. Vidare föreslår utredningen, med hänvisning till betydelsen av att få fiskarebefolkningens ekonomiska och sociala förhållanden kartlagda, att denna befolkning blir representerad i den hushållsbudgetundersökning, till vilken planer föreliggande utarbetade inom socialstyrelsen och som avses komma att företas då nuvarande konsumtionsregleringar upphört och mera normala förhållanden inträtt.*

Organisationsväsendet bland fiskarena.

Utredningen konstaterar, att mellankrigsperioden för fiskets del kännetecknas av ett livligt organisationsarbete, vilket haft till följd, att yrkesfiskarena i större utsträckning och på ett fastare sätt än tidigare knutits samman i föreningar. Tillkomsten av fackliga och ekonomiska organisationer är enligt utredningen en viktig förutsättning för att fiskarebefolkningen skall kunna hävda sina ekonomiska och sociala intressen. Fiskarens organisationer ha också varit till god hjälp när det gällt att genomföra de av kristiden nödvändiggjorda regleringarna.

Fiskarena äro fackligt organiserade i ett antal centralförbund, varav de flesta bildades under 1930-talet; endast Svenska sydkustfiskarnas centralförbund, omfattande fiskare i Blekinge, samt Skånes fiskareförbund äro av yngre datum. De ekonomiska föreningarna äro dels försäljningsföreningar, dels inköpsföreningar. Numera finnas närmare 200 försäljningsföreningar, varav 21 inom sötvattensfisket.

Utredningen påpekar, att såväl 1935 som 1940 års fiskeriutredningar föreslagit bildandet av en riksorganisation för fiskets fackliga och ekonomiska föreningar. Anslutning till denna riksorganisation skulle vara ett villkor för att försäljningsförening skulle kunna beviljas av sistnämnda båda utredningar ifrågasatt producentauktorisering. Enligt utredningen ha emellertid planerna på ett fiskets riksförbund från olika håll mött starkt motstånd och diskussionen härom har under kriget skjutits i bakgrunden. I stället ha andra organisatoriska problem kommit att framstå såsom mera centrala.

Efter en redogörelse för tillkomsten av handelsregleringen för strömming och de organisationsbildningar som uppstått i samband härmed anser sig utredningen kunna konstatera, att den s. k. auktorisationen vid rätt tillämpning av gällande bestämmelser varit till gagn såväl för fiskarena som de privata fiskhandlarna. I anslutning härtill framhålles, att inom utredningen ingående diskuterats huruvida auktorisationen på ostkusten bör bibehållas eller om den såsom obehövlig kan slopas. Härvid har utredningen kommit till den slutsatsen, att auktorisationen med hänsyn till nuvarande osäkra förhållanden tills vidare bör bibehållas. Utredningen erinrar härefter att möjligheten för Kungl. Maj:t att auktorisera producentförening endast gäller Östersjökusten och endast strömming (sill) samt att från fiskarehåll ofta begärts, att auktorisationen skulle kunna utsträckas att gälla även andra områden och andra fiskslag, vilket både 1935 och 1940 års fiskeritutredningar föreslagit. I detta sammanhang anför utredningen bland annat följande.

Vid bedömandet av denna fråga kunna skäl anföras både för och emot en ökning av möjligheterna att meddela dylikt tillstånd. Rent principiellt kan sålunda hävdas, att det här är fråga om ett slags monopol eller företrädesrätt, varemot betänkligheter kunna resas ur allmänt samhällliga synpunkter. Vidare torde kunna anföras, att fiskarens ekonomiska organisationer numera ha erhållit betydligt större anslutning och stadga än tidigare, så att de nu ha större möjlighet än tidigare att utan en dylik stödåtgärd från det allmännas sida inverka på tillförsel och avsättning. Mot dessa invändningar kan anföras, att även om vissa principiella betänkligheter kunna hysas mot meddelandet av sådana tillstånd, varom här är fråga, så ha dock redan en grupp fiskare kommit i åtnjutande därav, varför det ur rättvisesynpunkt icke kan anses mer än skäligt att även andra fiskare beredas möjlighet att, om så finnes lämpligt, erhålla samma förmåner.

Enligt vad utredningen uppger ha fiskarens organisationer nu ofta så stor anslutning att de utan stöd kunna reglera tillförsel och avsättning. Detta är emellertid icke överallt fallet och det är dessutom icke säkert, att sammanhållningen är tillräckligt stark för att kunna tåla de påfrestningar som lätt kunna uppstå under så labila förhållanden som de nuvarande. *Med hänsyn härtill anser sig utredningen böra förordna, att Kungl. Maj:t genom en förordning erhåller möjlighet att utvidga auktorisationen av producentföreningar till att gälla vilket slag av fisk eller skaldjur och vilken del av landet som helst.* Vid betänkandet har fogats förslag till förordning i ämnet, som avses skola gälla under en tid av tre år. Förordningen är konstruerad såsom ramförfattning och ger Kungl. Maj:t befogenhet att utfärda bestämmelser om handelsreglering inom de områden och av de fiskslag som efter närmare prövning befinnes önskvärt samt att för varje särskilt fall utfärda de tillämpningsbestämmelser som kunna bli erforderliga. *Utredningen föreslår, att regleringen av strömmingshandeln inom ramen av denna författning förlänges.* Härvid bör enligt utredningens mening liksom tidigare för rätten att hos producentförening erhålla partihandelsrabatt fordras auktorisation såsom partihandlare.

Utredningens författningsförslag innebär, utöver vad nu anförts, bland annat att priset vid handel med fisk och skaldjur alltid skall anges per viktenhet. Enligt förslaget skall den blivande fiskeristyrelsen äga rätt att föreskriva, att var och en, som yrkesmässigt försäljer handelsreglerad fisk eller därav tillverkar varor för avsalu, skall vara skyldig att föra sådana anteckningar över rörelsen som erfordras för kontroll av regleringen. Han skall vidare vara skyldig dels att på anmaning till styrelsens förfogande ställa dessa anteckningar ävensom samtliga handelsböcker och de upplysningar fiskeristyrelsen i övrigt önskar, dels att lämna regelbundna uppgifter om rörelsen i enlighet med fiskeristyrelsens anvisningar. Uppsåtlig underlåtenhet att lämna begärda upplysningar liksom lämnande av felaktiga upplysningar skall enligt förslaget straffas med dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Åtgärder för nedbringandet av fiskets omkostnader m. m.

Utredningen finner, att den svenska fiskerinäringen med avseende på den tekniska utrustningen i allmänhet står på en hög nivå. Det stöd som från statens sida lämnats till fiskebåtsflottans utveckling genom fiskerilånefonden har enligt vad utredningen framhåller varit av utomordentligt stor betydelse, och utredningen förutsätter att medel även framdeles i erforderlig utsträckning komma att ställas till förfogande för denna stödverksamhet, eftersom större och bättre båtar möjliggöra en bättre behandling av fångsten och jämnare tillförsel.

Utredningen understryker den stora betydelse kostnaderna för fiskets förnödenheter, särskilt kostnaderna för redskap och motorbränsle, ha för lönsamheten. Då landet för dessa varor huvudsakligen är hänvisat till import, kunna enligt utredningens mening fiskarena själva endast i mindre grad påverka förnödenhetspriserna. Emellertid är det enligt utredningen av vikt, att vid handelsavtal med exportländerna tillses, att fisket tillföres ifrågavarande varor i tillräcklig mängd och på förmånliga villkor. Vidare uttalas, att även om fiskarena ej kunna påverka förnödenheternas importpris, så kunna de dock genom kollektiva inköp utöva ett icke oväsentligt inflytande på den del av kostnaderna som belöper sig på distributionen inom landet. Redan nu, framhåller utredningen, förmedla fiskarens försäljningsorganisationer i stor utsträckning inköp av fiskredskap och motorbränsle. Dessutom finnas särskilt på västkusten åtskilliga lokala föreningar, som sedan ganska länge förmedlat kollektiva inköp av förnödenheter. Denna verksamhet har utvecklats ytterligare under krigsåren, och för närvarande torde enligt utredningen en ganska betydande del av fiskarens förnödenheter distribueras av de egna organisationerna. Denna verksamhet har hittills icke åtnjutit något ekonomiskt stöd av staten, och utredningen anser det vara en brist att möjligheter att lämna sådant stöd saknas med nu gällande bestämmelser. *På grund härav föreslår utredningen, att bestämmelserna rörande användningen av det under Fonden för låneunderstöd anvi-*

sade anslaget till lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. ändras på sådant sätt, att rörelsekapital må kunna som lån ställas till inköpsföreningarnas förfogande för kollektiva redskaps- och förnödenhetsinköp.

Utredningen erinrar härefter, att det svenska fisket för sitt behov av nät före kriget i huvudsak var hänvisat till import. Denna import försvårades avsevärt under kriget, och åtgärder vidtogos därför från statens sida dels för att utvidga den inhemska nätproduktionen och dels för att vid utländska fabriker få nät tillverkade för svensk räkning. Den inhemska produktionen har, påpekar utredningen, huvudsakligen varit inriktad på tillverkning av grova nät. För tillgodoseende av behovet av fina nät har landet även under krigsåren varit beroende av import. Vad den inhemska nättillverkningen beträffar kan denna enligt utredningen icke anses ha åtnjutit något tullskydd om man undantar tillverkningen av ramgarn, som endast användes vid laxfiske. Den nu utgående tullen på fisknät är nämligen ej högre än tullen på det till näten använda garnet. Frånvaron av tullskydd har åberopats som det förnämsta hindret för en ur beredskapssynpunkt önskvärd utvidning av den inhemska nätindustrin. En höjning av tullen torde emellertid komma att medföra en stegring av nätpriset, såvida ej staten genom subvention eller liknande åtgärder eliminerar denna stegring. Utredningen finner sig därför icke böra föreslå något tullskydd för nättillverkningen och hänvisar till att en viss nättillverkning, trots frånvaron av sådant skydd, kunnat hållas igång under fredstid. *Då enligt utredningens uppfattning de nuvarande tullarna å garn och nät sålunda å ena sidan sakna betydelse såsom skydd för inhemsk nättillverkning och å andra sidan öka fiskets omkostnader, föreslår utredningen, att tullen på fisknät och för nättillverkning avsett bomullsgarn avskaffas.*

En viktig orsak till bristande effektivitet och höga omkostnader inom fisket är enligt utredningen, att fiskare flerstädes utmed kusterna äro bosatta på platser, som måste anses synnerligen olämpliga såväl med hänsyn till fisket som till avsättning av fångsterna. I regel rör det sig om platser där enstaka eller ett fåtal familjer äro bosatta, vilket medför att hamn- och väg- anläggningar bli oekonomiska. Utredningen anser, att det, förutom en mer eller mindre känslomässigt betonad önskan att kvarstanna på hemorten, är svårigheten att mot skäligen ersättning avyttra den ägda fastigheten och brist på medel till överflyttning till någon för deras näring lämpligare belägen ort, som binda dessa fiskare vid ekonomiskt mindre gynnsamma förhållanden. En förening av jordbruk och fiske kan ibland, uttalar utredningen vidare, vara både nödvändig och nyttig, men å andra sidan bli ej sällan båda näringarna hämmade genom en sådan kombination. Enligt utredningens åsikt är det mest rationella ur såväl fiskets som jordbrukets synpunkt i sådana fall att det förra helt nedlägges såsom självständig näring på platsen, varvid jordbruksjorden kan sammanläggas med annan fastighet i närheten och fiskaren kan fortsätta sitt yrke på en härför bättre lämpad ort. Med hänsyn till de stora belopp som investerats i fiskehamnar

anser utredningen det vara av betydelse att dessa hamnar effektivt utnyttjas. Innan nya anläggningar påbörjas, bör det också övervägas, huruvida det icke blir ekonomiskt fördelaktigare att förflytta berörda fiskare till redan existerande hamnar eller att sammanföra ett antal fiskelägen till en gemensam hamnanläggning. Dylika förflyttningar finner utredningen emellertid ej kunna komma till stånd i någon större utsträckning utan ekonomiskt stöd. *Utredningen föreslår därför, att bidrag till underlättande av fiskares förflyttning lämnas i form av lån med ett högsta belopp av förslagsvis 10 000 kronor. Dylikt lån skall enligt förslaget amorteras på 15 år och löpa med 3 procent ränta samt vara räntefritt under de två första åren. Om låntagaren uppfyller vissa närmare angivna villkor bör enligt utredningens åsikt lånet normalt avskrivas med 40 procent efter fyra år. Ansökan om lån skall ställas till den i annat sammanhang föreslagna fiskeristyrelsen och beviljas av denna efter länsstyrelsens hörande.*

I fråga om medelsbehovet för den sålunda föreslagna låneverksamheten framhåller utredningen svårigheterna att på förhand bedöma detta men anser tills vidare tillräckligt, därest ett reservationsanslag av 200 000 kronor anvisas för ändamålet.

Fiskhandeln.

Utredningen påpekar, att statistiken rörande fiskhandelns struktur är tämligen föråldrad. De uppgifter som föreligga från regleringarna under kriget belysa dock vissa för fiskhandeln betydelsefulla förhållanden. Partihandelns årliga omsättning uppskattas sålunda av utredningen till 100—125 miljoner kronor. Handelsmarginalerna beräknas före kriget ha varit 50 procent i partihandeln och 150 procent i detaljhandeln, eller totalt 200 procent av förstahandspriserna. Dessa siffror äro emellertid enligt utredningen icke representativa för nuvarande förhållanden.

Då sålunda de tillgängliga uppgifterna om fiskhandeln enligt utredningens åsikt voro alltför fåtaliga och föråldrade för att utredningen med dem såsom grundval skulle kunna dra några väsentliga slutsatser eller rekommendera lämpliga förbättringsåtgärder, har utredningen för att skapa bättre underlag för dylika överväganden genom utsändande av frågeformulär inhämtat synpunkter och önskemål angående fiskhandeln och fiskkonsumtionen inom landet från samtliga kristidsnämnder med undantag för dem inom orter med mer än 20 000 innevånare. De inkomna svaren, som sorterats med hänsyn till bland annat typen av kommun, utvisa att under nuvarande förhållanden fiskaffärernas kundkrets i tätorterna i medeltal uppgår till 2 500—3 000 personer, en siffra som även styrkes av beräkningar ifrån andra utgångspunkter. I anslutning härtill framhåller utredningen, att endast 2 miljoner av landets innevånare bo i orter av en sådan storlek. På landsbygden dominerar den ambulerande fiskhandeln och nätet av ambulerande linjer är särskilt tätt inom slättbygderna, medan det inom de stora skogsområdena med dess större avstånd är glesare. I betraktande härav förordar

utredningen, att denna handel ytterligare utbygges. Härvid förutsattes emellertid stöd från det allmännas sida bli erforderligt. *Utredningen föreslår därför inrättandet av en särskild lånefond för anskaffande av automobiler för fisktransport, ur vilken fond lån till inköp av bil skall kunna beviljas den som önskar bedriva ambulatörisk fiskhandel.* Lån bör enligt förslaget utgå med hälften av bilens inköpspris samt lånesumman till 20 procent avskrivnas om vederbörande låntagare utan anmärkning skött sin rörelse i tre år. Utredningen anser ett reservationsanslag av 500 000 kronor vara erforderligt till denna fond. Bestämmelserna rörande fondens användning ha av utredningen upptagits i ett vid betänkandet fogat författningsförslag.

Utredningen har även gjort vissa undersökningar av fiskhandelns rationalitet och lönsamhet på grundval av dels självdeklarationer från parti- och detaljhandlare och dels viss prisstatistik från Göteborgs fiskhamn samt från privat och kooperativ detaljhandel. Av dessa undersökningar drar utredningen den slutsatsen, att fiskarens försäljningsföreningar visat sig under vissa förhållanden kunna till betydligt lägre kostnader än den privata parti-handeln förmedla förstahandsförsäljning av fisk. Utredningen anser vidare, att lönsamheten i detaljhandeln i stor utsträckning är ringa, beroende på att omsättningen per företag är alltför liten. För lösningen av detta viktiga problem kräves emellertid enligt utredningen åtgärder av för den enskilde så ingripande natur, att utredningen avstått från att framlägga förslag härom.

Den inrikes avsättningen av fisk.

Enligt vad utredningen uppger ökade konsumtionen av fisk något under mellankrigstiden. Denna ökning gällde huvudsakligen annan fisk än sill och strömming — varav förbrukningen var tämligen konstant — och främst torskfiskarna. Konsumtionsökningen, som framför allt hänförde sig till fisk till färskkonsumtion, anses av utredningen ha möjliggjorts av bland annat de förbättrade transportmedlen.

På grundval av statistiskt material från handelsregleringarna under kriget lämnar utredningen en ingående redogörelse för handelsvägarna för färsk fisk och konstaterar därvid järnvägstransporternas stora betydelse för fiskdistributionen. Samtidigt framhålles emellertid, att järnvägsfrakternas inverkan på konsumentpriset på fisk vid transporter av måttlig längd i allmänhet är så ringa att litet torde stå att vinna genom en allmän fraktnedsättning av en sådan storleksordning som synes uppnåelig även vid långt tillmötesgående från trafikföretagens sida. Härvid erinrar utredningen dock, att Norrlands behov av färsk fisk under fredstid till väsentlig del fylles genom import från Norge, bland annat beroende på att transportkostnaderna för den svenskfångade fisken bli så höga att svensk fisk i Norrland ej kan konkurrera med norsk. Enligt utredningens uppfattning framstår det därför ur den svenska fiskerinäringens synpunkt såsom ett mycket viktigt önskemål, att frakterna för fisk vid transporter till Norrland sänkas. *Med hänsyn härtill förordar utredningen ett av norrlandskommittén i dess Be-*

tänkande angående vissa åtgärder till förbättrande av transportförhållandena i Norrland (SOU 1946: 84) framlagt förslag om allmän fraktnedsättning vid järnvägsfrakter till och från Norrland, varvid dock bör iakttagas, att fraktnedsättningen på fisk endast bör gälla svenskfångad vara.

Utredningen berör vidare de undersökningar av fiskkonsumtionen, som utförts av socialstyrelsen. Dessa undersökningar framhäva enligt utredningens mening ytterligare distributionsapparatens stora betydelse för fiskkonsumtionens storlek inom olika områden samt visa denna konsumtions nära samband med tillgången på andra animaliska livsmedel. I detta sammanhang framhåller utredningen, att av svaren på förut omförmälda frågeformulär till kristidsnämnderna framgår, att fiskkonsumtionen på landsbygden i motsats till i tätorterna ej kunnat öka nämnvärt under kriget. På utredningens fråga om vad som vore viktigast för att stimulera till en ökad konsumtion av fisk nämnas i svaren framför allt lägre och jämnare fiskpriser, jämnare tillförsel och, i synnerhet på landsbygden, bättre kvalitet på fisken. Det övervägande flertalet kristidsnämnder ha vidare uttalat såsom sin åsikt, att fiskkonsumtionen i fortsättningen komme att förbli tämligen oförändrad.

Efter att härefter ha diskuterat den verksamhet som bedrivits av bland andra föreningen för fiskpropaganda, påpekar utredningen, att den intensivaste propaganda förfelar sin verkan om ej konsumenterna kunna tillhandahållas fisk av god kvalitet till rimliga priser. *Utredningen föreslår därför, att i varje län fiskdistributionsnämnder tillsätts med uppgift att medverka till handelns rationalisering och att samordna olika åtgärder för handel, upplysning och propaganda.* Dessa nämnder böra enligt förslaget bestå av tre personer, av vilka en bör ha god kännedom om fiskhandeln samt en representera konsumenterna. Utredningen uttalar, att det i väsentlig grad blir beroende på nämndledamöternas initiativförmåga, kunnighet och intresse för uppdraget om de åsyftade resultaten skola kunna nås. Det totala medelsbehovet för denna verksamhet uppskattas av utredningen till 35 000 kronor per år.

Fiskförädlingsverksamheten.

Utredningen redogör för den svenska fiskberednings- och konservindustrien och framhåller, att denna under mellankrigstiden utbyggdes mycket starkt. År 1940 redovisade den sålunda 2 800 anställda mot 950 år 1920 och dess tillverkningsvärde var dessa år 21 miljoner kronor respektive 10 miljoner kronor. Till de nu anförda siffrorna för produktionsvärdet kommer värdet av en viss hemmaberedning av fisk samt tillverkning av fiskmjöl och levertran. Det totala produktionsresultatet inom industrier med fisk som råvara kan enligt utredningen för 1939 uppskattas till 32—33 miljoner kilogram med ett värde av 26—27 miljoner kronor. Därav svara produkter från konservindustrien och fiskberedningsanstalterna för ett värde av 23—24 miljoner kronor. Utredningen beräknar att fiskförädlingsindustrien 1939 omhändertog 15 procent av den totala fiskfångsten, representerande ett värde — bortsett från den skrapfisk som normalt går till

fiskmjölsfabrikerna — av cirka 2,9 miljoner kronor eier 9 procent av det totala fångstvärdet. Under de senare krigsåren stego emellertid dessa siffror betydligt.

Utredningen erinrar härefter att kvaliteten hos de produkter som framställas inom den svenska fiskeriindustrien för närvarande i allmänhet ej är underkastad någon kontroll. De enda undantagen härifrån utgöras, förutom av hälsovårdsmyndigheternas kontroll, av den statliga kontrollen av beredning och handel med saltströmming och vissa bestämmelser om denna beredning och om beredningen av surströmming samt bestämmelser om märkning av kärl för fiskkonserver jämte den frivilliga kontrollen av beredningen av spillånga och kabeljo. Med hänsyn till betydelsen av att konsumenterna tillförsäkras produkter av tillfredsställande kvalitet, anser utredningen det vara av allmänt intresse, att staten vidtar åtgärder ägnade att höja kvaliteten på fiskindustriens produkter. Utredningen diskuterar härvid möjligheterna att införa det norska s. k. vrakningssystemet, men hävdar, att även om detta såsom kontrollform kan anses vara synnerligen effektivt eftersom hela produktionen därigenom kan kontrolleras och klassificeras, så äro dock erfarenheterna av en dylik kontroll i Sverige ännu för små för att en så stor administrativ apparat som detta system kräver skall kunna skapas. *Utredningen framlägger därför endast ett till sina konsekvenser mera begränsat förslag till förordning om kontroll av beredning av fisk, vilket i huvudsak innehåller förut gällande bestämmelser med smärre ändringar samt en del allmänna föreskrifter om den i industrien använda råvarans kvalitet.* Förslaget är konstruerat såsom en ramförfattning, inom vilken Kungl. Maj:t skall äga utfärda närmare bestämmelser om olika tillverkningar när detta anses erforderligt och närmare erfarenhet om kontrollverksamheten vunnits. I en vid utredningens betänkande fogad reservation framhålla emellertid ledamöterna herrar Kewenter och Nilsson det norska vrakningssystemets stora fördelar, framför allt vid konkurrens på exportmarknaderna. Reservanternas förklara sig visserligen dela majoritetens betänkligheter mot införandet av ett allmänt vrakningsförfarande och anse den föreslagna kontrollen i de flesta fall för närvarande tillräcklig men önska dock införa en strängare kontroll av vrakningstyp vid export av salt sill och saltströmming.

I detta sammanhang uttalar utredningen vidare att bestämmelser jämväl böra utfärdas angående beredning och förpackning av fiskfiléer. Såsom skäl härför anför utredningen, att kvaliteten hos de svenska filéerna är ojämn och att berättigade anmärkningar mot deras beredning och förpackning icke sällan kunna göras samt att de svenska filéerna i likhet med andra fiskprodukter ha att utstå hård konkurrens med varor från Danmark och Norge. *På grund härav föreslår utredningen, att bestämmelser i enlighet med ett vid betänkandet fogat kungörelseförslag utfärdas med syfte att åstadkomma en jämnare kvalitet och en ändamålsenligare förpackning av svenska fiskfiléer.* Kontrollen av tillverkningen bör enligt utredningen kunna samordnas med den föreslagna kontrollen av annan fiskberedning.

Utredningen behandlar härefter ingående frågan om frysning och frys-

huslagring av fisk, beträffande vilket spörsmål särskilt tillkallade experter utarbetat en vid betänkandet fogad promemoria. Med hänsyn till de relativt goda transportmöjligheterna i landet anser utredningen att infrysning av färsk fisk ej kan få så stor betydelse för distributionen, men att fryshuslagring av tillfälliga överskott däremot kan bli ett betydelsefullt medel till säsongutjämning. För fiskerinäringen är därvid enligt utredningen avgörande, att vid de tillfällen då infrysning av fisk kan komma i fråga såväl erforderlig infrysningskapacitet som tillräckliga lagringsutrymmen stå till förfogande på sådana platser att fisken snabbt och utan tidsödande transporter kan omhändertagas för infrysning. Av förenämnda expertutredning framgår, att dylika möjligheter för närvarande icke erbjuda sig i tillräcklig omfattning.

I anslutning härtill erinrar utredningen att lån till uppförande av fryshus hittills i mindre utsträckning kunnat utlämnas från anslaget till lån till befrämjande av beredning och avsättning av fisk m. m. *Med hänsyn till den stora betydelse tillgången till kyl- och fryshus måste anses ha för förbättrandet av det svenska fiskets avsättningsförhållanden föreslår utredningen att under nämnda rubrik anvisas ett anslag av 3 miljoner kronor för att möjliggöra mera omfattande låneunderstöd till föreningar eller enskilda som önska uppföra kyl- eller fryshus.* Slutligen uttalar utredningen, att för ernående av en tillfredsställande avsättning av frusen fisk på landsbygden distribution från bilar försedda med frysaggregat bör prövas och ekonomiskt stöd till en sådan försöksverksamhet lämnas av staten.

Den utrikes avsättningen av fisk.

Utredningen lämnar en redogörelse för exporten och importen av fisk före kriget samt framhåller, att såväl import som export då nådde betydande kvantiteter. År 1938 infördes sålunda 50 miljoner kilogram fisk till ett värde av 23 miljoner kronor. Till största delen utgjordes denna fisk av beredd vara och huvuddelen kom från Island och Norge. Exporten omfattade 43 miljoner kilogram till ett värde av 11 miljoner kronor och bestod till största delen av färsk fisk. Av denna landades 16 miljoner kilogram direkt i utländska hamnar, främst i Danmark och England. Utrikeshandeln med fisk har, framhåller utredningen, efter kriget kommit i gång i viss omfattning, men exportmöjligheterna kunna dock icke väntas bli nämnvärt förbättrade i förhållande till åren före kriget.

Enligt vad utredningen anför hade Sverige till skillnad från de flesta andra länder före kriget praktiskt taget icke några restriktioner beträffande importen av fisk. Under kriget var däremot importen av och handeln med importerad fisk reglerad. Exporten av fisk var före kriget underkastad en viss kontroll med hänsyn till de exportkvoter Sverige tilldelades i andra länder, och de svenska fiskebåtarnas landningar i England och Danmark voro underkastade licensiering. Utredningen erinrar om att under kriget exportförbud på fisk utfärdades och landningar i utländska hamnar stoppades. Dessa frigåvos emellertid åter under 1945.

Vidare framhålles att fiskimporten fortfarande är reglerad medelst licensiering. Med avseende på importen från Norge av beredd fisk och importen av färsk fisk från Norge till norra Sverige har licensiering tidvis kunnat ske i en sådan omfattning, att någon kvotering av de importerade kvantiteterna icke varit nödvändig. Licensieringen är icke, framhåller utredningen, avsedd som en importhindrande åtgärd utan dess uppgift är att anpassa importen till fångsterna vid det svenska fisket. Utredningen finner ofrånkomligt, att den i och för sig önskvärda avvecklingen av den nuvarande importregleringen icke företages så länge det inhemska fiskets avsättningsmöjligheter utomlands äro så starkt beskurna som för närvarande. Lägges den svenska marknaden på detta område öppen samtidigt som andra länder bibehålla importrestriktionerna måste man enligt utredningen befara allvarliga avsättningssvårigheter för det svenska fisket.

Utredningen anser icke heller exportförbudet utan vidare kunna upphävas och framhåller, att det med nuvarande begränsade exportmöjligheter är nödvändigt att dessa utnyttjas så väl som möjligt. Då man kan förutse, att svenska exportörer efter kriget i stor utsträckning komma att stå inför monopolistiskt organiserade motparter, är det enligt utredningen av vikt att en viss centralisering även av utbudet äger rum, så att icke olika exportörer i alltför hög grad spelas ut mot varandra. Det är vidare av betydelse att de kvantitativa exportkvoter som tilldelas Sverige i utlandet fyllas med så värdefull fisk av så hög kvalitet som möjligt. Licensieringen bör enligt utredningen handhas av den av utredningen föreslagna fiskeristyrelsen, som också bör utfärda närmare bestämmelser i frågan. *Utredningen föreslår, att kungörelser angående reglering av in- och utförsel av fisk och skaldjur utfärdas i överensstämmelse med de författningsförslag som bifogats betänkandet.* Enligt dessa förslag skall importförbud generellt fastställas av Kungl. Maj:t, som även skall äga att för vissa fiskslag bevilja undantag. Exportregleringen skall däremot helt handhas av fiskeristyrelsen, som skall kunna sätta densamma i kraft när så befinnes lämpligt.

I samband med sina uttalanden angående utrikeshandeln föreslår utredningen slutligen, att representanter för fiskerinäringen och fiskeridministrationsen sättas i tillfälle att framföra sina synpunkter i samband med underhandlingar med främmande makt rörande handelsöverenskommelser.

Prisregleringar på fisk.

Utredningen erinrar att kristidens regleringar inom fiskhandeln under våren 1946 ersattes med nuvarande mera fredsmässiga, vilka ha rent prisstödjande karaktär. Med undantag för strömming gälla således icke några normalpriser på fisk. De nya prisregleringarna handhas i motsats till de föregående i viss utsträckning av fiskarens egna organisationer och administreras av för ändamålet skapade prisregleringsföreningar, en för varje kustområde, nämligen Västkustfisk förening u. p. a., Sydkustfisk förening u. p. a. och Ostkustfisk centralförening u. p. a. Prisregleringen på väst-

och sydkusterna är, framhåller utredningen, i princip uppbyggd på grundval av ett minimipris på den till färskkonsumtion och beredning sålda fisken och ett garantipris på överskottsfisken. Minimipriset bestämmas av staten och skall sättas så högt att det bidrar till upprätthållandet av en genomsnittlig prisnivå, som ger fiskarena en skälig bärgning, men icke högre än att den normala fiskkonsumtionen inom landet inklusive konservering och beredning, vissa konserver möjligen undantagna, samt den normala exporten kunna tillgodoses med inköp till minimi- eller högre priser. Garantipriset fastställs av prisregleringsföreningarna och bör i princip ligga lägre än minimipriset. Utredningen understryker vidare, att föreningarna enligt bestämmelserna ej få disponera över överskottsfisken så att den kan konkurrera med den fisk som normalt avsättes till minimi- eller högre priser. Härvid framhålles att garantipriset till fiskarena skall utgöras av det pris föreningarna kunna erhålla för överskottsfisken jämte det pristilllägg som utbetalas av staten främst från influtna regleringsavgifter. Garantipriset skall i princip ge högst en nödortftig täckning av de rörliga kostnaderna på en fiskeresä. Det statliga pristillägget fastställs på förhand med ledning av ett beräknat skäligt garantipris och försäljningsmöjligheterna för överskottsfisk. Slutligen stadgas i de nuvarande prisregleringsföreskrifterna, att prisregleringsföreningarna icke äro skyldiga att mottaga fisk från fiskare, vilka ej ställa sig till efterrättelse de föreskrifter om fångstbegränsning som föreningarna i samråd med livsmedelskommissionen utfärda.

Enligt vad utredningen påpekar gäller prisregleringen på ostkusten endast i fråga om strömming, och Ostkustfisk har bemyndigats att utbetala vissa prisutjämningsbidrag för strömming levererad till pälsdjursfarmer ävensom att upprätthålla vissa garantipriser på saltad strömming och exportströmming. För detta ändamål har livsmedelskommissionen efter Kungl. Maj:ts bemyndigande tills vidare ställt 550 000 kronor till föreningens förfogande.

Prisregleringarna finansieras dels med vissa sedan föregående regleringar kvarstående avgifter och dels med de regleringsavgifter på fisk som för närvarande betalas av uppköpare av svenskfångad vara och importörer av utländsk färsk fisk. Utredningen uppger, att intill den 31 oktober 1946 utgående pristilllägg täcktes av regleringsavgifterna. Inom västkustens prisregleringsområde utbetalades under tiden 15 april—31 oktober 1946 pristilllägg för 10,⁹ miljoner kilogram fisk och inom sydkustens för 0,⁴² miljoner kilogram. På ostkusten utgingo prisutjämningsbidrag intill den 1 december samma år för 1,⁵ miljoner kilogram salt exportströmming.

Den avsevärda omfattning i vilken prisregleringsföreningarna hittills drivit sin verksamhet innebär uppenbarligen, anför utredningen, att denna verksamhet haft stor betydelse för utjämning av fluktuationer i fiskpriserna och för upprätthållandet överhuvud taget av en skälig prisnivå på fisk. Utredningen framhåller vidare, att de åtgärder för rationalisering av fisket och dess förbilligande i övrigt samt för främjandet av avsättningen av fisk som utredningen föreslagit icke äro tillräckliga för att upprätthålla den genomsnittliga prisnivå på fisk som bör eftersträvas. Därutöver er-

fordras särskilda prisreglerande anordningar och utredningen förordar därför att det nuvarande systemet med vissa smärre förändringar prövas åtminstone ännu ett år. I anslutning härtill erinrar utredningen att de förut angivna principerna för minimi- och garantiprisernas höjd fastställts av livsmedelskommissionen i samråd med priskontrollnämnden men förklarar sig icke kunna dela nämnda myndigheters uppfattning om principerna för denna prissättning. Utredningen framhåller även, att prisbildningen inom många områden mer och mer förlorat sin funktion som regulator för tillgång och efterfrågan och i stället fått till uppgift att vara ett inkomstreglerande instrument. Såsom det viktigaste exemplet härpå anför utredningen jordbruket, men samtidigt framhålles att systemet befinner sig i utbredning icke minst som följd av kristidens prispolitik och att detsamma vunnit isteg framför allt inom de näringar som åtnjuta statligt stöd.

Utredningen betonar, att tillgången på fisk företer stora och snabba förändringar medan efterfrågan är tämligen konstant. De härav orsakade starka fluktuationerna i fiskpriserna understrykas än mer av att hela tillförseln i allmänhet måste finna omedelbar avsättning. Utredningen framhäver ytterligare, att prisbildningen som marknadsreglerande faktor ej fungerar på marknaden för fisk till färskkonsumtion, eftersom efterfrågan i allmänhet ej reagerar för de prisfall som uppstå under dagar med stor tillförsel. Priset sjunker därför vid fri prisbildning lätt ned till den nivå som möjliggör avsättning till fiskmjölsfabrikerna, och hela tillförseln måste då avsättas till detta pris, som är så lågt att det ej kan betraktas såsom fiskets ordinarie. Utredningen finner det uppenbart, att dessa förhållanden få för fiskarens ekonomi ytterst menliga verkningar. På grund härav anser utredningen, att särskilt stor anledning finnes att inom fiskerinäringen upphäva prisbildningens marknadsreglerande funktion och i stället på detta område göra prisbildningen till ett inkomstreglerande instrument. Enligt utredningens mening är det möjligt att med ett system med minimipriser, kompletterat med viss prispolitik i fråga om överskotts fångsterna, genomföra en prisdifferentiering, som ganska väl svarar mot de olika användningarna av fisk. Med utgångspunkt från det anförda kommer utredningen till den slutsatsen, att prissättningen på fisk bör betraktas såsom ett inkomstreglerande instrument samt föreslår, att *minimipriserna* fastställas vid en nivå, som ger fiskarena en skälig bärgning. Enligt utredningen innebär detta i praktiken, att endast den huvuddel av fångsterna, som går till färskmarknaden inom landet, samt en del av västkustfiskets export kommer att kunna avsättas till lägst minimipris. Konservfabrikernas och beredningsanstaltens råvarubehov samt en del av exporten bör däremot kunna täckas med den av prisregleringsföreningarna till garantipris övertagna överskottsfisken. En på dylikt sätt fastställd prisnivå kommer enligt utredningen att utjämna priskurvans fluktuationer både uppåt och nedåt eftersom minimipriser ha en stark benägenhet att verka som normalpriser. Med avseende på de olika fiskslagen bör enligt utredningen priserna avpassas så, att de så långt möjligt skapa överensstämmelse mellan tillgång och

efterfrågan. Utredningen framhåller slutligen, att ett genomförande av nu framlagda förslag utesluter tillämpning av den av livsmedelskommissionen hävdade principen att minimipriset bör sättas så lågt, att den normala inhemska fiskkonsumtionen samt exporten till mera normala marknader i full utsträckning skola kunna tillgodoses genom inköp till minimipriset eller högre pris.

Enligt utredningens åsikt böra *garantipriserna* avpassas så att de icke endast ge fiskarena en nödortfödig täckning för de rörliga kostnaderna på en fiskeresa utan även täcka övriga kostnader samt om möjligt ge en blygsam inkomst. Å andra sidan böra nämnda priser givetvis icke sättas så högt att ett fiske kan baseras på dem.

Rörande prisregleringarnas omfattning anser utredningen, att på ostkusten norr om Blekinge dessa i fortsättningen även böra omfatta torsk.

Beslut om eventuella fångstbegränsningar böra enligt utredningen i princip fattas av fiskareorganisationerna, därvid emellertid den föreslagna fiskeristyrelsen bör ha möjlighet att som villkor för sitt stöd till prisregleringarna efter vederbörande organisations hörande meddela denna direktiv angående fångstbegränsning samt själv fatta eller upphäva beslut om sådan begränsning. Utredningen förutsätter vidare, att livsmedelskommissionens nuvarande befattning med prisregleringarna efterhand övertages av fiskeristyrelsen.

Kostnaderna för de av utredningen ifrågasatta prisregleringarna beräknas till 2,⁶⁵ miljoner kronor för ett år och föreslås att till 1,⁶⁵ miljoner kronor bestridas av de av staten uppburna regleringsavgifterna och till 1 miljon kronor av statsanslag.

Bestämmelserna om prisregleringarna böra enligt utredningen ges något mer stadga än vad som nu är fallet. *Sålunda föreslår utredningen att de grundläggande föreskrifterna om regleringsavgifter samt de mera allmänna stadgandena om minimipriser och prisgarantier sammanfattas i en av riksdagen godkänd förordning angående viss reglering av priset på fisk, vartill förslag bifogats betänkandet.*

Vidare böra enligt utredningen genom särskild kungörelse med tillämpningsföreskrifter till nyssnämnda förordning, av innehåll som framgår av ett vid betänkandet fogat förslag, icke blott utfärdas närmare bestämmelser om uppbörden av regleringsavgifterna utan även meddelas föreskrifter om de olika prisregleringarna. I förenämnda förslag till kungörelse äro införda samma bestämmelser angående fiskeristyrelsens rätt till kontroll av rörelsen hos näringsidkare som är skyldig erlagga prisregleringsavgift, vilka enligt förut omförmälda förslag till förordning om reglering av handeln med fisk och skaldjur äro avsedda att gälla för var och en som yrkesmässigt försäljer handelsreglerad fisk eller bereder produkter därav. På grund av de ökade uppgifter som enligt vissa av utredningen skisserade alternativ till nuvarande prisregleringar avses tillkomma staten på fiskmottagningsplatserna, förutser utredningen att behov av lokala prisregleringsnämnder kan uppstå, varför ett förslag till instruktion för dylika även fogats vid betänkandet.

Fiskepolitikens målsättning.

I sista avsnittet av sitt betänkande diskuterar utredningen bland annat fiskepolitikens målsättning och framhåller därvid såsom sin uppfattning att inom det svenska fisket för framtiden bör upprätthållas en inkomstnivå ungefärligen motsvarande jordbrukets. De jämförelser beträffande inkomsterna i fisket och i jordbruket, vilka utredningen verkställt, gälla jordbrukare på brukningsdelar med en åkerareal under 30 hektar. Denna inkomstnivå bör fisket söka uppnå med så litet stöd från det allmännas sida som möjligt. Med hänsyn till de stora svårigheter utvecklingen efter förra kriget beredde fisket, ställer sig utredningen emellertid icke främmande för den möjligheten att ett betydande statligt stöd kan komma att behövas för att upprätthålla lönsamheten inom fisket på den tänkta nivån. Detta ekonomiska stöd bör dock, framhåller utredningen, icke uppfattas såsom något önskvärt utan såsom en nödfallsåtgärd.

Beträffande fiskets omfattning bör enligt utredningen fiskepolitiken taga sikte på att för framtiden upprätthålla ett fiske av lika omfattning som för närvarande. Trots den relativt ringa roll fisket spelar i folkhushållet — fisket svarar blott för 2—3 procent av livsmedelsförsörjningen — finner utredningen att denna näring ur beredskapssynpunkt bör tillmätas en sådan vikt att den bör upprätthållas i nuvarande omfattning, dels med hänsyn till behovet av fisk vid en avspärrning, dels med hänsyn till den stora betydelse fiskebåtarna och deras sjövana besättningar ha för flottans bevakningstjänst i beredskapstider. Utredningen anser emellertid många tecken tyda på att fisket för närvarande är överdimensionerat och nämner härvid såsom exempel avsättningssvårigheterna under 1930-talet samt de i synnerhet bland västkustfiskarna ofta ganska rigorösa, av fiskarens egna organisationer påbjudna fångstbegränsningarna.

Utredningen förklarar sig icke heller vänta någon mera avsevärd ökning av den inhemska konsumtionen av fisk eller utvidgning av exportmöjligheterna. I anslutning härtill uttalar utredningen såsom sin åsikt, att det svenska fisket under de närmaste åren har att emotse avsättningssvårigheter av samma slag som före kriget. Fisket är sålunda enligt utredningens mening även med hänsyn till de aktuella avsättningsmöjligheterna i viss grad överdimensionerat, vilket förhållande accentueras ytterligare av att det svenska fisket under de senaste decennierna på grund av överskottssvårigheter och fångstbegränsning icke tillvaratagit förefintliga möjligheter till rationalisering. Med anledning härav diskuteras i betänkandet eventuella åtgärder för en nedskärning av fiskarens och båtarnas antal i de fall, då en sådan åtgärd icke skulle medföra någon minskning i fångstmängden. Utredningen finner emellertid att åtgärder av denna art äro så svår genomförbara och förutsätta så vittgående ingripanden i den enskildes liv, att förslag till några sådana åtgärder icke böra framläggas.

Sammanfattningsvis framhåller utredningen att de föreslagna åtgärderna kunna väntas komma att öka den inrikes avsättningen av svensk fångad

fisk så mycket att frågan om en nedskärning av fiskets kapacitet icke synes bli aktuell. Samtidigt betonas emellertid att, om en nedskärning visar sig nödvändig, denna bör genomföras såsom en långsamt fortlöpande process.

Yttrandena över 1945 års fiskeriutrednings betänkande.

Av remissyttrandena framgår att utredningens förslag i stora delar tillstyrkes eller lämnas utan erinran av ett flertal länsstyrelser och hushållningssällskaps förvaltningsutskott samt av fiskarens organisationer. Däremot blir förslaget på ett flertal punkter föremål för kritik av vissa ämbetsverk, däribland kommerskollegium, några länsstyrelser och fiskeriintendenter, de flesta handelskamrarna samt fiskhandeln och den övriga handeldns organisationer. Utredningens uttalanden rörande målsättningen för den framtida fiskepolitiken och utvidgad auktorisation av producentföreningar ha av remissinstanserna tillmätts den största vikten.

Yrkesfiskarens ekonomi.

Utredningens förslag rörande deklara-tions- och budgetundersökningar av fiskarens levnadsförhållanden beröras endast i en del av de avgivna yttrandena och biträdas därvid i de flesta fall. Med avseende på deklara-tionsundersökningarna anför *statens livsmedelskommission*, att kommissionen, som har för avsikt att fortfara med ifrå-gavarande undersökningar så länge ärendena rörande prisregleringen på fisk kvarligga hos kommissionen, för sin del vill instämma i förslaget om fortsättande av dylika undersökningar. I detta sammanhang upplyser kommissionen tillika, att kommissionen överväger att företaga en översyn be-träffande det representativa urvalet av de i undersökningarna deltagande yrkesfiskarena.

Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott framhåller att på grund av svårigheten att få tillförlitliga siffror vid deklara-tionsundersökningarna, samarbete bör etableras med fiskets organisationer för att möjliggöra insamlandet av ett säkrare underlag.

Norra Kalmar läns kustfiskareförbund anför.

Beträffande förslaget om fortsatta undersökningar av fiskarens deklara-tioner förordar förbundet att dessa enligt utredningens förslag fortsättes. Förbundet är dock ej övertygat om att de skett med den sakkunskap som detta fordrar varför resultatet i flera fall blivit missvisande. En ytterligare uppdelning i olika kategorier fiskare bör ske vid dessa undersökningar, då de fisken som idkas i flera fall äro vitt skilda. Jämförelserna efter olika kuststräckor blir då mera rättvis med hänsyn till fiskeförhållandena.

Liknande synpunkter framföras av *hushållningssällskapets förvaltningsutskott* och *fiskeristyrelse i Norra Kalmar län* samt *fiskeriintendenten i övre norra distriktet*.

Socialstyrelsen uttalar att styrelsen, trots att utredningens förslag innebär en ytterligare utvidgning av hushållsbudgetundersökningarna, tillstyrker detsamma med hänsyn till värdet av att få fiskarens ekonomiska och sociala förhållanden kartlagda. Enligt vad styrelsen påpekar äro visserligen nämnda undersökningar för närvarande ställda på framtiden, men styrelsen förutsätter att så ej kan bli fallet länge till. Styrelsen förklarar sig i avslutning härtill villig att söka bemästra de svårigheter som en dylik undersökning på grund av fiskarens speciella arbetsvillkor innebär men framhåller samtidigt, att undersökningen på grund av fiskarkårens förhållandevis ringa storlek ej bör omfatta mer än ett ganska begränsat antal hushåll.

Organisationsväsendet bland fiskarena.

Förslaget om auktorisation av producentföreningar (förordning om reglering av handeln med fisk och skaldjur) tilldrar sig stor uppmärksamhet i de avgivna yttrandena men bedömningen härav utfaller synnerligen olika. Fiskarens organisationer instämma överlag i utredningens uttalanden och understryka kraftigt nödvändigheten av att förslaget snabbt genomföres. Detsamma gäller ett flertal länsstyrelser och hushållningssällskaps förvaltningsutskott. Förslaget utsättes däremot för kritik från några av de centrala ämbetsverken samt några länsstyrelser. Handelns organisationer ställa sig slutligen klart avvisande på förevarande punkt.

Lantbruksstyrelsen framhåller bland annat att förslaget i och för sig icke innebär något nytt utan endast är en direkt fortsättning av det system som nu tillämpas för de auktoriserade strömmingsförsäljningsföreningarna. Styrelsen har i princip intet att erinra mot auktorisation av producentföreningar, men betonar dock kraftigt, att en sådan åtgärd måste vara av tillfällig karaktär och föranledes av att fiskarena för närvarande icke själva kunna åstadkomma den fasta organisation av fiskhandeln som åsyftas.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund framhåller, att de svårigheter för fiskerinäringen, som beräknats uppstå efter krigets slut, redan infunnit sig och framför allt visa sig i en kraftig stagnation i avsättningen. Förbundet anför vidare.

I det förslag som utredningen framlagt beträffande reglering av handeln med fisk inrymmer enligt förbundets åsikt de flesta av fiskerinäringens problem. Ett genomförande av den föreslagna, utökade auktorisationen med ensamrätt för fiskarens ekonomiska organisationer att för försäljning mota antingen samtliga fångster eller endast vissa slag av fisk, skulle säkerligen betyda oerhört mycket för avsättningen, då man därigenom skulle kunna nedbringa kostnaderna för distributionen och åstadkomma ett efterlängtat, lägre pris på varan till konsumenterna. Samtidigt skulle också de svärbemästrade problemen med kontroll och klassificering komma betydligt närmare sin lösning. Att man dessutom också skulle komma ifrån allt överdrivet spekulerande, vilket enligt förbundets åsikt för närvarande utgör ett stort hinder i distributionsledet, vore att hälsa med mycket stor tillfredsställelse. Man kan nämligen med skäl utgå ifrån och anse som säkert att en försäljning till fasta priser på fiskvaror med endast smärre fluktuationer

orsakade av säsongmässiga eller andra likvärdiga faktorer och med en strikt genomförd kontroll och kvalitetsklassning, skulle på ett mycket gynnsamt sätt medverka till en förbättring av avsättningen och samtidigt ge fiskaren-producenten en säker och garanterad inkomst i likhet med andra näringsutövare.

Svenska ostkustfiskarnas centralförbund och *Ostkustfisk centralförening* hälsa i gemensamt yttrande utredningens förslag om bibehållen och utvidgad auktorisation med största tillfredsställelse. Enligt dessa organisationer är det en allmän uppfattning bland strömmingsfiskare på ostkusten, att auktorisationen utgör en absolut förutsättning för att deras levnadsvillkor skola kunna bli drägliga. Samtidigt påpekas emellertid att auktorisationen visserligen innebär en fördel, men att den också medför betydande förpliktelser.

I utredningens förslag instämma vidare *Storsjöfiskarnes försäljningsförening*, *Bohusläns islandsfiskares förening* samt *Malmöhus läns havsfiskeförening* och *Skånes fiskareförbund*.

Fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt tillstyrker livligt en utvidgad auktorisation men framhåller, att förevarande förslag skulle komma att ge fiskeristyrelsen alldeles för stort inflytande över organisationerna och finner det synnerligen beklagligt att dessa icke lämnas större frihet, då man därigenom lättare skulle kunna skapa en anda av ekonomiskt ansvar bland medlemmarna. I fiskeriintendentens yttrande instämna *länsstyrelsen* och *hushållningssällskapets förvaltningsutskott i Göteborgs och Bohus län*, varjämte *Kristianstads läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* och *dess fiskerinämnd* anföra liknande synpunkter.

Statens livsmedelskommission avstyrker en utvidgning av auktorisationen och anför bland annat följande.

Livsmedelskommissionen vill för sin del erinra om att den nuvarande handelsregleringen för strömming tillkommit under en tid, då avsättnings-svårigheterna för strömmingsfiskarna voro exceptionellt stora och då fiskarens egna organisationssträvanden ännu icke vunnit någon påtaglig framgång. De fördelar, som systemet ursprungligen otvivelaktigt inneburit för fiskarna och deras organisationer, måste emellertid vägas mot de olägenheter i olika avseenden, som alltid äro förbundna med ett sådant monopol som det här ifrågavarande. Genom att monopoliet helt eliminerar den fria konkurrensen förlora såväl producenterna själva som allmänheten möjligheten att bedöma organisationernas omkostnader under jämförelse med förhållandena inom en fritt arbetande handel. Härigenom bortfaller den stimulans till rationalisering, som en dylik jämförelse alltid innebär, varjämte organisationerna få mindre möjligheter att bemöta oberättigade påståenden om mindre rationell skötsel. En monopolställning för producentföreningarna och ett auktorisationssystem för partihandeln medför givetvis även en viss stelhet i varudistributionen och förutsätter dessutom en ganska ingående reglering och kontroll av monopolföreningarnas försäljning från det allmännas sida, som det måste vara en fördel för organisationerna att undgå.

Med hänsyn till berörda olägenheter och då producentföreningarna för strömming enligt kommissionens uppfattning i allmänhet redan torde ha vunnit sådan stadga, att de även utan ett av staten skyddat monopol kunna fullgöra sina för fiskarna betydelsefulla uppgifter, bör det enligt kommis-

sionens mening principiellt övervägas huruvida icke det nuvarande systemet för reglering av strömmingshandeln utan förfång för fiskarens berättigade intressen skulle kunna avvecklas.

I likhet med utredningen har dock kommissionen funnit skäl tala för att ifrågavarande system bibehålles tills vidare under de osäkra förhållanden, som för närvarande råda i fråga om avsättningen av strömming. Kommissionen vill på grund härav icke motsätta sig, att den nuvarande ordningen i fråga om regleringen av handeln med strömming fortfar tills vidare under ännu några år.

Kommissionen finner några sakskaäl icke ha anförts för införande av motsvarande anordningar även beträffande annan fisk än strömming. Kommissionen anser sig därför icke böra förorda, att den av utredningen föreslagna fullmaktsförordningen nu utfärdas.

Statskontoret anför i detta sammanhang följande.

Fiskets lönsamhet bestämmes i första hand av avsättningsmöjligheterna för fisk inom landet. Såsom statskontoret framhållit i sitt utlåtande den 4 april 1946 angående en framställning från statens livsmedelskommission angående ändrade prisregleringsföreskrifter för saltvattensfisk utöver strömming, torde en ökning av fiskkonsumtionen förutsätta, att konsumentpriset på fisk nedbringas i sådan utsträckning att fiskets produkter kunna göras tillgängliga för bredare folkager. Den statliga prisregleringsverksamheten på fiskets område bör med hänsyn härtill enligt statskontorets mening snart avvecklas och återgång ske till fri prisbildning. Detsamma bör gälla även den statliga auktorisationen av fiskförsäljningsföreningar, varigenom dessa bli ensamberättigade att till försäljning mottaga fisk, som ilandföres inom respektive förenings verksamhetsområde. Med den anslutning, som fiskarens organisationer numera erhållit, böra de hädanefter utan stöd av auktorisation kunna reglera tillförseln och avsättningen av fisk. Upphörandet av auktorisationen bör vara ägnat att ytterligare stärka sammanhållningen mellan fiskets yrkesutövare.

Statens priskontrollnämnd understryker starkt de principiella betänkligheterna mot ett utvidgat auktorisationsförfarande, då detta ytterligare skulle stärka monopoliseringstendenserna inom svenskt näringsliv. De rättvisesynpunkter som utredningen framför som sitt väsentligaste motiv för en utsträckt auktorisation kunna enligt nämnden icke tillerkännas någon betydelse i frågan. Priskontrollnämnden efterlyser en utredning om strömmingsregleringens verkan ur allmän synpunkt och framhåller att erfarenheterna enligt dess mening icke varit odelat gynnsamma. Med hänsyn härtill uttalas att auktorisation blott bör förekomma i undantagsfall och därvid icke utformas såsom en ensamrätt för fiskesammanslutningar utan att jämväl privata partihandlare böra kunna erhålla auktorisation.

Länsstyrelsen i Malmöhus län finner icke utredningens skäl för en utvidgad auktorisation fullt övertygande och anför härvid bland annat.

Visserligen har utredningen förutsatt, att auktorisation skall ske endast då behov därav efter noggrann prövning verkligen ådagalagts. Länsstyrelsen anser emellertid icke att lagstiftning i ämnet kan vara motiverad endast för att möta ett eventuellt framtida behov utan bör det ur rent principiell synpunkt ankomma på de enskilda organisationerna att internt vidtaga de åt-

gärder, som erfordras för rationalisering av partihandeln. Erforderligt stöd från det allmänna bör kunna lämnas genom bidrag för bestridande av administrationskostnaderna. På grund av vad sålunda anförts kan länsstyrelsen icke tillstyrka fiskeritutredningens förslag i denna del.

Även *Södra Sveriges fiskeriförening* avstyrker av principiella skäl förslaget om utvidgad auktorisation och framhåller dessutom, att ett sådant system kan medföra stora praktiska olägenheter för många enskilda fiskare. *Sveriges ångtrålarförening* anser att fiskarens organisationer äro eller böra kunna bli så starka att auktorisation är överflödig. Vidare betonar föreningen att de därmed förbundna förpliktelsorna verka hämmande på organisationernas rörelsefrihet och att förfarandet i det långa loppet knappast gagnar organisationernas syften.

Kommerskollegium, *Sveriges köpmannaförbund* och *samtliga handelskamrar* uttala sig mot en utvidgning av nu gällande partihandelsauktorisering. Härvid hänvisas framför allt till betydelsen av att bibehålla den fria konkurrensen på ifrågavarande område. *Handelskamrarna i Stockholm, Malmö, Norrköping, Jönköping* och *Visby* samt *Sveriges köpmannaförbund* ifrågasätta därjämte huruvida icke nuvarande strömmingsmonopol bör bringas att upphöra.

Norrköpings handelskammare framhåller bland annat följande.

I detta sammanhang vill handelskammaren erinra om den numera gällande lagen om övervakning av konkurrensbegränsning inom näringslivet. Införandet av nyssnämnda lag är icke den enda åtgärden från statens sida för bekämpandet av monopoltendenser inom näringslivet. Handelskammaren tillåter sig erinra om att för närvarande frågan om nyetableringskontrollen är föremål för utredning. Vidare har en enmanskommitté tillsatts för en förberedande omarbetning av näringsfrihetsförordningen.

Då statsmakterna sålunda inriktat sig på bekämpandet av monopolistiska tendenser, skulle det onekligen vara en egendomlig inkonsekvens, om staten samtidigt medverkade icke blott till bibehållandet utan även till en utvidgning av ett monopol inom det avsnitt av näringslivet, som fiskerinäringen utgör.

Sveriges grossistförbund och *Sveriges färskfiskgrossisters riksförbund* framhålla i gemensamt yttrande, att även om strömmingsregleringen medfört fördelar såväl för producenter som konsumenter, så ha dock motsättningarna och olägenheterna framför allt med avseende på partihandelsrabbatterna varit stora. Förbunden betona, att man vid bedömning av de siffror över partihandelsmarginaler, som utredningen anför, måste hålla i minnet strömmingsföreningarnas och den privata partihandels olika karaktär och de skilda intressen de ha av bedömningen av det av dem framlagda siffermaterialet.

Samma synpunkter återkomma i ett flertal yttranden avgivna av företrädare för den enskilda handeln.

Åtgärder för nedbringande av fiskets omkostnader.

Såsom förut nämnts innebär utredningens förslag om åtgärder för nedbringande av fiskets omkostnader bland annat yrkande om ändring av bestämmelserna rörande lån från anslaget till lån för främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. i syfte att möjliggöra kreditgivning till inköpsföreningar för anskaffning av redskap och förnödenheter. Detta yrkande behandlas mera ingående endast i ett fåtal yttranden, därvid vissa erinringar resas mot förslaget.

Lantbruksstyrelsen anför, att eftersom en författningsändring under alla förhållanden synes vara erforderlig, styrelsen icke direkt vill motsätta sig utredningens förslag, ehuru styrelsen närmast anser, att ifrågavarande inköp äro att hänföra till sådana åtgärder, som tillhöra fiskerilånefondens område. Liknande synpunkter framföras av *statskontoret*, som framhåller att mot förslaget genomförande framför allt talar det förhållandet, att de ifrågavarande förnödenheterna äro förbrukningsartiklar. *Statens livsmedelskommission* ifrågasätter om icke fastare regler böra utformas för villkoren för ifrågavarande lån. *Statens priskontrollnämnd* framhåller, att denna låneverksamhet liksom alla utredningens förslag till fiskets rationalisering tendera att öka fiskets kapacitet, vilket om näringen skall bibehållas i nuvarande omfattning endast kommer att öka avsättningssvårigheterna.

Länsstyrelsen i Malmöhus län anför i detta sammanhang bland annat följande.

Förslaget till lån åt ekonomisk förening av fiskare för anskaffande av fiskredskap och motordrivmedel anser länsstyrelsen vara ägnat att väcka principiella betänkligheter. Genom en dylik åtgärd skulle nämligen det allmänna komma att engagera sig i konkurrensen mellan olika företagsformer. Vidare har icke ens påståtts att särskilda missförhållanden skulle råda inom handeln med ifrågavarande förnödenheter; tvärtom framgår av utredningen, att fiskarens egna organisationer i stor utsträckning själva kunnat lösa frågan om kollektiva inköp. Länsstyrelsen vill därför avstyrka förslaget i denna del.

Liknande synpunkter framföras av *Svenska fiskredskapshandlarnas förening*.

Utredningens förslag om avskaffande av tullen på fisknät och garn till nättillverkning möter kritik i de flesta yttranden, där denna fråga upptages till behandling.

Generaltullstyrelsen framhåller sålunda bland annat följande.

Fisknät av bomullsgarn äro hänförliga till nr 561 i gällande tulltaxa (stat. nr 1108); garn för tillverkning av dylika nät faller i regel under tulltaxenr 427 (stat. nr 958). Tull utgår i båda fallen med 25 kronor för 100 kilogram av nettovikten. Såvitt styrelsen kan bedöma torde denna mycket moderata tull knappast kunna innebära någon kännbar belastning för fiskerinäringen. Vid sådant förhållande och då ifrågavarande tull lär tillmätas visst värde för den inhemska tillverkningen på området, som under

krigsåren otvivelaktigt varit av stor betydelse för folkförsörjningen, vill styrelsen ifrågasätta, huruvida tillräckliga skäl föreligga att helt avskaffa nämnda tull.

Lantbruksstyrelsen framhåller, att flera av fiskeriintendenterna påpekat, att tullen är en förutsättning för en ur beredskapssynpunkt önskvärd inhemsk nättillverkning och att, om den borttages, staten bör sörja för att denna tillverkning får ett annat stöd. Styrelsen yttrar vidare.

Även *lantbruksstyrelsen* vill framhålla önskvärdheten av att en tillverkning av finare nät kommer till stånd i Sverige. Under kriget gjordes vissa försök härtill och mycket vore säkert vunnet, särskilt under eventuellt kommande avspärrningstider, om en inhemsk industri på detta område kunde komma i gång. Styrelsen vill därför visserligen förorda förslaget om borttagande av ovannämnda tullar, men därvid betona betydelsen av att från statens sida åtgärder vidtagas för att stödja anskaffande av maskiner m. m., vilka kunna möjliggöra tillverkning i stor skala av finare nät inom landet.

Liknande synpunkter framföras av *länsstyrelserna i Kalmar och Väster-norrlands län* samt *hushållningssällskapens förvaltningsutskott i Väster-norrlands och Gävleborgs län*.

Länsstyrelsen i Malmöhus län efterlyser en utredning om vad borttagandet av tullskyddet på nät kommer att få för inverkan på den ur beredskapssynpunkt synnerligen viktiga inhemska nätindustrin. Betonas beredskapssynpunkterna så starkt som utredningen gör i andra sammanhang så måste man enligt *länsstyrelsen* även i detta fall vara konsekvent.

Västmanlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott framhåller, att fiskerinäringen är mera betjänt av att en fabrik för tillverkning av såväl grova som fina nät anlägges i beredskapssyfte än av att den relativt obetydliga tullen på fisknät avskaffas.

Stockholms läns fiskerinämnd uttalar, att tullen med hänsyn till den inhemska nättillverkningen bör bibehållas. *Kommerskollegium* och *ett flertal handelskamrar* avstyrka likaledes ett borttagande av tullen.

Förslaget om lån till underlättande av fiskares förflyttning behandlas i ett stort antal av de avgivna yttrandena.

Lantbruksstyrelsen understryker, att en omflyttning av fiskare från ur fiskesyndpunkt i ett eller annat avseende mindre lämpliga platser till bättre sådana torde kunna bidra till att göra fiskets bedrivande mera ekonomiskt. En dylik omflyttning kan härigenom sägas utgöra en början till den större sanering av fiskeförhållandena, som enligt styrelsens mening i åtskilliga fall torde vara önskvärd. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker därför förslaget. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* biträder förslaget såsom en provisorisk lösning tills närmare erfarenhet i frågan vunnits.

Även *statens livsmedelskommission* finner förslaget vara av intresse och tillstyrker detsamma.

Statens priskontrollnämnd framhåller, att understödslånen för underlättande av fiskares förflyttning böra gälla vederbörandes överflyttning till annan näring och därigenom underlätta utflyttningen från fisket.

Ett flertal remissinstanser ställa sig emellertid tveksamma till utredningens förevarande förslag.

Statskontoret anför sålunda, att det icke kan anses rationellt att i ett läge, då en nedskärning av fiskets kapacitet ter sig oundviklig, med allmänna medel understödja fiskares förflyttning från ur fiskerinäringens synpunkt illa belägna platser till platser, som erbjuda bättre villkor för fisket. Även med hänsyn till de konsekvenser i form av krav på liknande understöd till utövare av andra näringar, som införandet av en sådan stödform kan tänkas medföra, synes densamma enligt ämbetsverkets mening vara ägnad att väcka betänkligheter. Statskontoret avstyrker därför förevarande förslag och framhåller, att frågan om enhetligare lånevillkor och sammanslagning av de olika låneformerna till en enda bör upptas till övervägande.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund anför i huvudsak följande.

Fiskarena besitta sedan ålder en djupt rotad kärlek till hembygden, varför förslaget om lån för underlättande av deras förflyttning endast med en viss tveksamhet kan tillstyrkas. Tanken bakom förslaget är god och kommer troligen om den rätt praktiseras att bli till fördel för respektive fiskare. Ett utnyttjande av denna möjlighet kommer dock säkerligen att bli endast som en sista utväg och kommer som sådan att tillgripas först sedan alla andra möjligheter visat sig oframkomliga. Förbundet utgår samtidigt ifrån att all förflyttning skall ske fullkomligt frivilligt och att någon tvångsförflyttning, vare sig direkt eller indirekt, aldrig har varit eller aldrig kommer att bli påtänkt.

Länsstyrelsen i Hallands län anser, att för närvarande icke finnes möjlighet att på lång sikt bedöma, huruvida förflyttning av fiskare från en ort till en annan är det rätta medlet för att råda bot för fiskets svårigheter. Med hänsyn härtill bör enligt länsstyrelsen utvecklingen avvaktas ytterligare några år innan några åtgärder vidtagas.

Fiskhandeln.

Utredningens förslag till lån till anskaffande av bilar för fisktransport i syfte att förbättra fiskdistributionen mottagas i yttrandena med ett livligt intresse och tillstyrkes i flertalet fall.

Lantbruksstyrelsen, som understryker betydelsen av att fiskhandeln, speciellt på landsbygden, ordnas rationellt, anför bland annat.

En utökning av den ambulerande fiskhandeln genom ökat antal fiskbilar och förbättring av standarden hos dessa bilar är, såsom utredningen framhållit, säkerligen en god utväg att åstadkomma bättre distributionsförhållanden. Beviljandet av särskilda lån för anskaffande av bilar för ifrågavarande ändamål synes därför befogat. Härvid är det emellertid av största vikt, att icke exempelvis stora mängder saltsjöfisk tillföres en trakt inne i landet, där tillgången på sötvattensfisk är god och där i första hand denna fisk bör försäljas. Det torde härvid lätt uppkomma en osund konkurrens om avsättningsmöjligheterna vartill hänsyn synes böra tagas vid beviljandet av lån till anskaffande av bilar för fisktransport. Det synes därför lant-

bruksstyrelsen lämpligt, att såsom man tänkt sig enligt kungörelseförslaget, fiskeristyrelsen får hand om beviljandet av dylika lån och att en särskild fond inrättas för ändamålet.

Lantbruksstyrelsen, som sålunda vill principiellt tillstyrka utredningens förslag härutinnan, vill dock ifrågasätta om lån till endast hälften av kostnaden kan vara tillfyllest med hänsyn till att ifrågavarande personer torde ha stora svårigheter att anskaffa övriga medel. Lantbruksstyrelsen skulle därför vilja föreslå, att lån intill 75 procent av kostnaden må utlämnas för ifrågavarande ändamål.

Statens livsmedelskommission instämmer i vad utredningen anfört angående angelägenheten av en ökning av fiskavsättningen inom landet och tillstyrker ifrågavarande förslag.

Länsstyrelsen i Malmöhus län framhåller betydelsen av en förbättrad fiskdistribution på landsbygden och tillstyrker därför fiskerikutredningens förslag om en särskild lånefond för anskaffande av bilar för fisktransport. Emellertid förutsätter länsstyrelsen härvid, att den prövning av ändamålsenligheten av handeln, som författningsförslaget föreskriver, icke blir blott en formell prövning och att distributionen om möjligt rationellt planlägges i samråd med handels utövare. En viss kontroll över att uppgjord plan verkligen följes bör enligt länsstyrelsen måhända även anordnas, då en sådan plan kan bli ett verksamt medel mot oekonomiska investeringar.

Ett antal länsstyrelser och hushållningssällskaps förvaltningsutskott tillstyrka förslaget under framhållande av att ifrågavarande lån i första hand böra tillkomma fiskets organisationer eller förmedlas av dessa, då därigenom en garanti torde skapas för att medlen verkligen effektivt utnyttjas. Dessutom kommer härigenom fiskeristyrelsens kontroll att underlättas.

Svenska Västkustfiskarnas centralförbund anser, att förslaget bör utformas så, att det ger förmånsrätt för fiskarens egna organisationer att erhålla lån för att med specialbyggda bilar transportera fisken till större konsumtionscentra inåt landet.

Kommerskollegium tillstyrker förslaget bland annat därför att det kan bidra till att avhjälpa de sanitära brister, som i stor utsträckning vidlåda den ambulering handeln. Liknande synpunkter framföras av *handelskammaren i Gävle* medan *handelskammaren i Göteborg* och *Svenska fiskhandelsförbundet* icke anse att åtgärden kommer att få någon större betydelse men dock icke vilja motsätta sig densamma.

Statskontoret erinrar att redan nu lån torde kunna utlämnas för ifrågavarande ändamål ur fiskerilånefonden och det under fonden för låneunderstöd anvisade anslaget till lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. Inrättandet av en särskild fond för anskaffande av bilar för fisktransport synes med hänsyn härtill onödigt och avstyrkes av statskontoret. Då fiskdistributionen enligt statskontorets mening blir mest rationellt ordnad, om den omhänderhas av fiskarens ekonomiska sammanlutningar, synas dessa, i fall då lån sökes för annan än dylik sammanlutning, böra sättas i tillfälle att yttra sig över ansökningen, innan densamma avgöres.

Länsstyrelsen och hushållningssällskapets förvaltningsutskott i Göteborgs och Bohus län finna det ej heller påkallat att inrätta en särskild fond för dessa län.

Bland de myndigheter och organisationer, som avstyrkt förevarande förslag, må här hänvisas till det av *Kopparbergs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* avgivna yttrandet, enligt vilket den ambulera handelen är ensidigt inriktad på saltvattensfisk och därför blir en alltför stark konkurrent till sötvattensfisken. Även *länsstyrelserna i Skaraborgs och Kristianstads län* motsätta sig utredningens förslag om stöd åt ambulera fiskhandel.

Sveriges köpmannaförbund framhåller i sitt yttrande, att ambulera handel har visat sig vara en mycket dyr distributionsform, som förutsätter en stor omsättning och ett betydande kundunderlag för att bli ekonomiskt bärande. Där sådana förutsättningar föreligga finnes också redan en ambulera handel.

Förbundet framhåller fortsättningsvis att även om den ambulera handelen inom vissa områden kan bli av betydelse är dock en utvidgad fiskförsäljning inom den bofasta handelen av flera skäl att föredraga. Därför bör enligt förbundet vid den förras planläggning stor hänsyn tagas till att den senares intressen icke trädas för nära och utvecklingen av fiskförsäljningen inom den bofasta handelen försvåras.

Sveriges grossistförbund och *Sveriges färskfiskgrossisters riksförbund* finna utredningens förslag väl motiverat men önska att kompletterande bestämmelser utarbetas, innebärande att län icke må beviljas till verksamhet inom områden där bofast fiskhandel finnes.

Slutligen utsätts utredningens undersökningar och därav föranledda slutsatser med avseende på parti- och detaljhandelen med fisk för kritiska invändningar i flera yttranden.

Den inrikes avsättningen av fisk.

Vad angår utredningens förslag om nedsättning av järnvägslöshöjningen för frakt av svenskfångad fisk till Norrland beröres detta närmare endast i ett mindre antal av de avgivna yttrandena.

Statskontoret anför, att om fraktnedsättningen ges karaktären av subvention denna bör ges en sådan form att det ur riksstaten kan utläsas till vilket belopp densamma uppgår.

Järnvägsstyrelsen avstyrker det av utredningen framlagda förslaget om fraktnedsättning vid järnvägstransport av fisk till och från Norrland och framhåller bland annat att den föreslagna differentieringen mellan svenskfångad och utländsk vara svårigen låter sig genomföra utan en synnerligen kostsam och besvärlig intygsgivning, särskilda avståndstabeller m. m.

Lantbruksstyrelsen däremot föreslår, att fraktnedsättningen även måtte omfatta levande fisk och fiskyngel samt gälla hela landet. Lantbruksstyrelsens yrkande härom finner stöd i yttranden avgivna av ett flertal länsstyrelser och hushållningssällskaps förvaltningsutskott med flera.

Utredningens förslag om inrättande av fiskdistributionsnämnder avstyrkes i det övervägande antalet yttranden. Såsom skäl härför anföres att de äro obehöfliga, att deras tillämnade verksamhet bättre kan skötas av fiskarens och näringslivets organisationer, att deras uppgifter kunna övertas av fiskerinnämnderna, att det för ändamålet föreslagna anslaget är för litet för att man skall kunna finna personer kompetenta och villiga att utföra de tillämnade uppgifterna samt att det icke åligger staten att engagera sig i konkurrensen mellan olika livsmedel.

Inrättandet av fiskdistributionsnämnder tillstyrkes emellertid av *Jämtlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott, länsstyrelserna i Hallands och Älvsborgs län, Svenska västkustfiskarnas centralförbund, fiskerikonulenten i Jönköpings län samt Gotlands fiskareförbund och fiskförsäljningsförening.*

Länsstyrelserna i Kristianstads, Malmöhus och Hallands län rekommendera i stället ytterligare stöd till föreningen för fiskpropaganda.

Lantbruksstyrelsen finner förslaget om inrättandet av speciella fiskdistributionsnämnder inom länen knappast motiverat och avstyrker därför detsamma.

Enligt styrelsens mening kommer det uteslutande att bero på de personliga kvalifikationerna hos ledamöterna i dessa nämnder, huruvida något verkligt arbete kommer att utträttas. Samma arbete, framhåller styrelsen vidare, synes då lämpligen i samråd med vederbörande fiskareorganisationer kunna utföras av något redan nu existerande organ, eventuellt hushållningssällskapets fiskerinnämnder eller också av någon särskilt på dessa områden kunnig och erfaren person, som kan stå till fiskeristyrelsens förfogande och utgöra ortsombud för densamma.

Förslaget avstyrkes med samma motiveringar av *statskontoret, statens livsmedelskommission, flertalet länsstyrelser och hushållningssällskaps förvaltningsutskott, kommerskollegium, handelskamrarna, handelns organisationer* samt i åtskilliga andra remissyttranden.

Fiskförädlingsverksamheten.

De av utredningen framlagda förslagen om kontroll av beredda och konserverade fiskvaror samt om främjande av tillverkning av fiskfiléer bedömas i de avgivna yttrandena synnerligen olika.

Bland yttrandena i avstyrkande riktning kan här nämnas de som avgivits av *länsstyrelsen och hushållningssällskapets förvaltningsutskott i Göteborgs och Bohus län samt fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt.* I dessa yttranden erinras om att utredningen, samtidigt med att den framlagt förslag till utvidgad kvalitetskontroll av fiskvaror, förklarar, att det ej är möjligt att lämna detaljerade föreskrifter rörande beredning, kvalitet, hållbarhet m. m. då det är fråga om ganska olika varor. Då sålunda nya utredningar erfordras avstyrkes förslaget om utvidgning av kvalitetskontrollen i förevarande skick.

Statskontoret anser sig heller icke kunna tillstyrka förslaget och framhåller därvid bland annat.

Med hänsyn till de stora kostnader, som ett genomförande av den av utredningen föreslagna omfattande kontrollen över beredning och inläggning av fisk och skaldjur samt beredning av fiskfiléer utan tvivel kommer att medföra för staten, vill statskontoret ifrågasätta lämpligheten av att kontrollen anordnas på sätt som utredningen föreslagit. Då fiskarena själva uppenbarligen ha det största intresset av att en hög och jämn kvalitet upprätthålles för fiskets produkter, torde det ligga närmast till hands, att de själva genom sina ekonomiska föreningar omhänderhava kvalitetskontrollen, exempelvis genom bildande av en särskild sammanslutning för ändamålet. En dylik sammanslutning skulle även kunna omhänderhava den särskilda kontroll, som kan anses erforderlig beträffande produkter avsedda för export, och kunna utbyggas efter mönster av svenska smörprovningarna samt åtnjuta statsbidrag till sin verksamhet efter grunder liknande dem, som gälla för bidrag till denna förening.

Efter att ha uttalat att förslaget utgör ett beaktansvärt bidrag till strävandena att öka konsumenternas möjlighet att bedöma förhållandet mellan varors pris och kvaliteter, anför *statens priskontrollnämnd* följande.

Det bör emellertid framhållas att den av kontrollörerna utövade kontrollverksamheten närmast synes komma att gälla själva råvarans beskaffenhet och icke avse en kontroll av kvaliteten i vidare mening. Det torde kunna ifrågasättas huruvida icke denna kontroll skulle kunna ske på ett ur administrativ synpunkt enklare sätt än vad utredningen föreslagit. Vidare tala enligt nämndens mening skäl för att man icke bör begränsa bestämmelserna rörande märkning till att gälla beredaren eller förpackaren utan att rätt till märkning bör kunna tillkomma andra led i distributionen beträffande av dem saluförda varor. Nämnden vill dock ifrågasätta huruvida icke hela det föreliggande spörsmålet bör bedömas i sammanhang med pågående revision av livsmedelslagstiftningen och den år 1946 tillsatta utredningen rörande kvalitetsforskning och konsumentupplysning.

Länsstyrelsen och hushållningssällskapets förvaltningsutskott i Väster- norrlands län ifrågasätta huruvida icke ifrågavarande kontroll bör ha mera lokal anknytning än som i utredningen föreslås eller i övrigt ha mer länsvis ordnad organisation. Samtidigt konstateras dock att ett behov av utvidgad kontroll i förevarande hänseende otvivelaktigt föreligger.

Bland dem som ansluta sig till förslaget om utvidgad kvalitetskontroll må nämnas *länsstyrelsen i Malmöhus län*, som likväl påpekar, att det återstår att utreda, vilka krav som böra ställas på olika varor och vilka kontrollbestämmelser som böra utfärdas. Enligt länsstyrelsens mening torde det därför dröja, innan kontrollen kan få några verkningar.

Stockholms handelskammare har i princip intet att erinra mot förslaget, men betonar betydelsen för konservindustrien av en hög kvalitet på den av fiskarena ilandförda råvaran, vilken kvalitet konservfabrikerna vid det nuvarande kollektiva försäljningsförfarandet ha små möjligheter att påverka. Häri instämmer *Svenska fiskhandelsförbundet*.

Länsstyrelsen och hushållningssällskapets förvaltningsutskott i Hallands län biträda utredningens förslag till kontroll av fiskvaror, men förorda dock

att reservanternas förslag till utökad kontroll av salt sill och strömming för export toges under allvarligt övervägande. Samma uttalande göres av *Kalmar läns norra kustfiskareförbund* samt *Östergötlands kustfiskareförbund* och *Östergötlands fiskförsäljningsförening*.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att 1947 års fiskindustrikommitté i skrivelse den 11 december 1947 förordar, att den av 1946 års utredning angående central fiskeristyreelse (SOU 1947: 8) föreslagna organisationen för kontroll av beredning och inläggning av fisk upprättas och att ett anslag av 50 000 kronor anvisas härför för budgetåret 1948/49. Kommittén framhåller vidare, att de av 1945 års fiskeriutredning framlagda förslagen till kungörelse angående beredning och inläggning av fisk böra underkastas viss bearbetning men att kommittén har för avsikt att i god tid före inrättandet av sagda kontrollorganisation avge förslag till grundläggande bestämmelser för fiskvarukontrollen i dess helhet. Vidare torde jag få anmäla, att *interimstyrelsen för Sveriges fiskares riksförbund* i skrivelse den 20 januari 1948 tillstyrkt 1947 års fiskindustrikommittés förenämnda förslag.

Utredningens förslag om ökade anslag till lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. för att möjliggöra en utvidgad utlåning till organisationer och enskilda för uppförande av frys- och kylhus biträdes i allmänhet i yttrandena, även om det från en del håll möter en viss kritik.

Lantbruksstyrelsen framhåller, att en infrysning av överskottsfisk i såsongutjämnande syfte synes kunna medverka till jämnare och lägre priser. Styrelsen påtalar vidare, att utredningen ej föreslår uppförande av fryshus för insjöfiskets behov utan helt generellt hänvisar detta fiske till närmaste fryshus vid kusten. Styrelsen framhåller, att lån även bör kunna beviljas till fryshus i landets inre delar.

Stockholms läns och stads hushållningssällskaps förvaltningsutskott och *fiskerinämnd* tillstyrka förslaget men föreslå, att aktiebolag om möjligt bildas för ändamålet med staten som såväl långivare som delägare.

Östergötlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott anför.

Utredningen framhåller betydelsen av att frysning av fisk kan äga rum i väsentligt större omfattning, än vad nu är fallet, och att lån till uppförande av fryshus beviljas inom fisket verksamma företagare och sammanslutningar av fiskare. Då det i flertalet fall av ekonomiska skäl torde vara svårt att utnyttja ett fryshus kapacitet enbart för frysning av fisk och då därjämte fiskarens organisationer knappast torde ha sådan ekonomisk ställning, att de ha möjlighet att påtaga sig det ekonomiska ansvar, som skulle vara förbundet med att endast med stöd av lån uppföra fryshus, vill utskottet ifrågasätta, huruvida icke fryshus kunde uppföras av staten eller huruvida icke förutom lån även bidrag kunde lämnas för uppförande av fryshus genom fiskareorganisationer.

Liknande synpunkter framföras av *Svenska ostkustfiskarnas centralförbund* och *Ostkustfisk centralförening*, vilka organisationer ytterligare fram-

hålla att ett lämpligt organ för statens medverkan redan torde finnas i statens lagerhus- och fryshusstyrelse. I yttrandet påtalas vidare den stora bristen på kylutrymme på båtarna vid export av färsk fisk till utlandet, främst England, och föreslås att medel ställas till förfogande för att vid behov under viss tid subventionera en kyltrafikförbindelse med utlandet.

Gotlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott påpekar, att utredningen icke upptagit frågan om fisktransporterna från Gotland till diskussion och framhåller, att detta problem tarvar en omedelbar lösning. Efter att ha diskuterat olika alternativ föreslår utskottet att försök göras med s. k. containers, d. v. s. stora isolerade behållare, samt framhåller att frågan om berörda transporter bör närmare utredas.

Statens livsmedelskommission vill ej motsätta sig att lån beviljas till uppförande av fryshus men framhåller, att frågan om statens medverkan till dylika bör prövas i varje särskilt fall.

Statskontoret framhåller, att från statens sida en viss återhållsamhet vid långivningen torde vara motiverad med hänsyn till de hittills vunna erfarenheterna på frysteknikens område. Enligt ämbetsverket synas lån sålunda böra beviljas allenast för sådana fryshusanläggningar, som uppenbarligen befinnas oundgängligen erforderliga för möjliggörandet av en jämn tillförsel av fisk utan att kravet på kvalitet skall nämnvärt behöva eftersättas.

Länsstyrelsen i Malmöhus län finner, att utredningen styrkt att det tvärt emot dess förslag är oklokt att på frysteknikens nuvarande ståndpunkt utbygga fryshusnätet, varför länsstyrelsen avstyrker förslaget. Däremot bör enligt länsstyrelsen anslag till forskning och experiment på området utlämnas. *Länsstyrelserna i Östergötlands och Göteborgs och Bohus län* avstyrka förslaget under hänvisning bland annat till att nuvarande fryskapacitet enligt utredningen endast utnyttjas till en ringa del och på grund av frånvaron av ekonomiska kalkyler. Denna brist i utredningens förslag framhålls även av *länsstyrelsen och hushållningssällskapets förvaltningsutskott i Uppsala län, Svenska västkustfiskarnas centralförbund och Bohusläns isländsfiskares förening*.

Slutligen framföras i detta sammanhang i vissa yttranden önskemål om förläggningen av nya fryshus.

Den utrikes avsättningen av fisk.

Utredningens förslag om reglering av in- och utförsel av fisk och skaldjur mötas i yttrandena med talrika erinringar.

Statens priskontrollnämnd framhåller sålunda, att man ej bör utestänga importen till förmån för den svenska fisken då den importerade ligger lägre i pris.

Även *kommerskollegium* avstyrker att import- och exportregleringen givas permanent karaktär och framhåller att tullar eller acciser äro att föredraga framför kvantitativa regleringar.

Åtskilliga handelskamrar framföra betänkligheter mot eller avstyrka förslaget om import- och exportreglering.

Generaltullstyrelsen förordar en formell omredigering av utredningens författningsförslag för att underlätta deras tillämpning och infogande i gällande författningssystem.

Lantbruksstyrelsen tillstyrker däremot förslaget.

Statens livsmedelskommission understryker exportens livsviktiga betydelse för de största grupperna av svenska yrkesfiskare och anser därför upprätthållandet av principen om fri utrikeshandel åtminstone för mera normala tider framstå såsom ett ur det svenska fiskets synpunkt angeläget önskemål. Kommissionen framhåller i detta sammanhang bland annat följande.

Uppställandet av kraftiga restriktioner i fråga om importen torde i det långa loppet ofrånkomligt leda till att även exporten från Sverige hämmas genom motsvarande åtgärder från utlandets sida.

Utan ovan angivna olägenheter i handelspolitiskt avseende synes ett större utrymme för det svenska fiskets produkter på den inhemska marknaden för framtiden kunna beredas endast genom en ökning på frivillighetens väg av konsumtionen av dessa produkter inom landet. Detta förutsätter emellertid, att det svenska fisket i betydande utsträckning inriktas på anskaffande av i landet normalt gångbara produkter, särskilt sill av en för den svenska marknaden lämpad kvalitet. En början härtill har ägt rum genom det svenska islandsfisket och genom de två senaste årens framgångsrika sillfiske vid Fladenground i Nordsjön.

Kommissionen erinrar i anslutning härtill om betydelsen av att islandsoch fladenfiskena få erforderligt stöd och att den därvid fångade fisken tillvaratages på sådant sätt att den kvalitativt icke blir underlägsen importerad fisk samt anför vidare.

Ehuru kommissionen sålunda vill understryka betydelsen av att importen av fisk till landet i princip icke hindras genom en protektionistisk handelspolitik, vill kommissionen icke motsätta sig att en viss importreglering fortfarande upprätthålles, så länge de nuvarande labila och svåröverskådliga förhållandena på världshandelns område med statlig handel eller handelsreglering i grannländerna och avsevärda svårigheter för fiskexporten till viktigare marknader alltjämt äro rådande. Genom importregleringen erhålles ett instrument för kontroll och fördelning av de i handelsavtalen ingående importkontingenterna för fisk, kontingenter, vid vilkas fastställande från svensk sida i möjligaste mån synas böra anläggas de nyss angivna principiella synpunkterna på en svensk importpolitik. Dessa principiella synpunkter torde tills vidare, under rådande svårigheter för svensk fiskexport, även böra innebära ett hänsynstagande till det svenska fiskets intressen av att erhålla en tillräcklig avsättning inom landet för här normalt gångbara produkter. I likhet med utredningen anser kommissionen, att den löpande importlicensieringen bör — liksom varit fallet under de senaste åren — så långt möjligt anpassas efter det aktuella marknadsläget inom landet.

Utredningens åsikt att en viss reglering av exporten under nuvarande förhållanden är erforderlig omfattas också av kommissionen, som emellertid framhåller, att några särskilda författningar i ämnet icke äro nödvän-

diga, då den föreslagna regleringen under en övergångstid kan handhas med stöd av de nu gällande allmänna författningarna om import- och exportförbud för ett flertal varor.

Liknande synpunkter framföras av bland andra *fiskeriintendenten i Västerhavets distrikt och länsstyrelsen i Malmöhus län*. Den förre betonar samtidigt, att utredningen ej framlägger något förslag om hur den kontroll av de exporterade varornas kvalitet skall ordnas, som det är en av exportregleringens viktigaste uppgifter att möjliggöra. Länsstyrelsen å sin sida påpekar tillika risken av att en importreglering i förening med frivillig fångstbegränsning kan medföra att marknadspriserna oskäligt pressas i höjden.

Fiskeriintendenten i övre norra distriktet framhåller, att det för Norrlands del knappast torde vara av intresse att importen av färsk fisk från Norge stoppas.

Svenska konserverfabrikernas riksförening betonar slutligen särskilt de vådor som ett omständligt licensförfarande vid import av råvaror måste medföra för konserverindustrien, då avgörandena i dylika affärer oftast måste kunna träffas utan dröjsmål.

Prisregleringar på fisk.

Med några få undantag äro samtliga remissinstanser ense om att prisregleringarna på fisk i en eller annan form måste fortsättas åtminstone ännu någon tid. Av detaljerna i det av utredningen framlagda förslaget är det framför allt de nya principerna för fastställande av minimi- och garantiprisernas höjd som tilldragit sig intresse.

Lantbruksstyrelsen ansluter sig till det av utredningen framförda förslaget om prisreglering. *Statskontoret* förordar däremot, såsom tidigare framhållits i samband med förslaget om utvidgad auktorisation, att återgång sker till fri prisbildning.

Priskontrollnämnden påpekar, att ett tämligen omfattande prisstöd tills vidare torde vara nödvändigt men framhåller samtidigt betydelsen av att detta prisstöd icke utformas så att det uppmuntrar till icke rationellt fiske. Nämnden anser icke att tillräckliga garantier finnas för att så blir fallet vid genomförande av utredningens förslag. Med avseende på minimiprisernas höjd anför nämnden i huvudsak följande.

Nämnden har för sin del anslutit sig till den målsättningen för prisregleringarna på fisk, att dessa skola upprätthålla en genomsnittlig prisnivå på fisk, som ger fiskaren skälig bärgning. I anslutning härtill har nämnden uttalat, att minimipriserna böra ligga på en sådan höjd att de *medverka* till upprätthållandet av en skälig bärgning. Denna målsättning avviker emellertid från vad utredningen uppställer som målsättning för prisstödet. Utredningen hävdar nämligen, att minimipriserna böra ligga på en sådan höjd att de *ge* en inkomst som anses vara skälig bärgning. Med skälig bärgning avser utredningen en inkomst ungefär motsvarande vad en brukare av ett medelstort jordbruk erhåller. Nämndens målsättning innebär, att det genomsnittliga priset skall ge en skälig bärgning men då utred-

ningen hävdar, att minimipriserna genomsnittligt skola ge skälig bärgning, medför detta att, då det genomsnittliga priset på fisk ligger något högre än minimipriset, inkomsten i själva verket kommer att ligga något högre än vad som anses skäligt och som tillkommer brukaren av ett medelstort jordbruk. Begreppet skälig bärgning har vidare av nämnden icke preciserats till sin innebörd på det sätt utredningen gör, och för vilken utredningen icke anför någon närmare motivering. Nämnden har för sin del beträffande frågan om minimiprisets genomsnittliga höjd hävdad den uppfattningen, att detta pris, samtidigt som det medverkar till upprätthållandet av en genomsnittlig prisnivå på fisk som ger skälig bärgning, bör sättas så lågt att i stort sett den normala inhemska fiskkonsumtionen och exporten till mera normala marknader kunna tillgodoses i full utsträckning genom inköp till minimipris eller högre pris. Utredningens fixering av minimiprisets höjd utesluter emellertid denna princip. Enligt utredningen torde den av utredningen föreslagna målsättningen för minimiprisnivåns höjd i praktiken innebära, att genom minimipriset avskiljes den huvuddel av fångsterna, som kan avsättas på färskmarknaden inom landet.

Det av utredningen föreslagna minimipriset kommer enligt nämndens mening vidare att medföra att en större del av fiskfångsterna än för närvarande måste avsättas till garantipris. Bland annat kommer detta att bli fallet med huvuddelen av exporten, varför garantipriset med andra ord får verkan av en ren exportsubvention. Nämnden framhåller att olägenheterna härav än mer ökas om garantipriset sättes så högt som utredningen föreslår.

Nämnden uttalar ytterligare att, om priset skall beräknas så att det ger täckning för kostnaderna, det är synnerligen väsentligt att dessa kostnader kunna riktigt beräknas. Nämnden ingår endast på en punkt på en närmare analys av utredningens beräkningar, nämligen med avseende på redskapskostnaderna för fisket på ostkusten, varvid nämnden kommer till avsevärt lägre siffror för dessa kostnader än dem utredningen framlägger. Med hänsyn härtill anför nämnden att då beräkningarna av fiskets kostnader komma att vara av avgörande betydelse för bestämmandet av prisernas höjd det är nödvändigt att desamma bli mer tillförlitliga. Slutligen anför nämnden betänkligheter mot att beredd importerad fisk beläggas med regleringsavgift och framhåller, att detta i varje fall endast bör ske då den importerade fisken är billigare än motsvarande svensk vara.

Statens livsmedelskommission anser sig icke kunna biträda utredningens förslag till minimi- och garantiprissättning, främst emedan statens utgifter för upprätthållande av dessa priser komma att bli för stora. I anslutning härtill understryker kommissionen, att det icke minst ur fiskarekärens egen synpunkt är önskvärt, att prisregleringarna på längre sikt skola kunna i huvudsak finansieras av avgifter, som upptagas av fiskerinäringen. Livsmedelskommissionen finner sig ej heller kunna förorda utredningens förslag till ändrade bestämmelser om fångstbegränsning utan anser att nuvarande bestämmelser härom, enligt vilka sådan begränsning icke får vidtagas utan medgivande av vederbörande myndighet, böra kvarstå. Med avseende på prisregleringens författningsmässiga utformning anför kommissionen bland annat, att det knappast synes lämpligt att samtliga grunder för pris-

regleringen i detalj fixeras genom en av riksdagen godkänd och av Kungl. Maj:t utfärdad författning. Enligt kommissionens mening böra de allmänna riktlinjerna för prisavvägningen samt prisregleringarnas omfattning och former m. m. liksom hittills uppdragas inom en något friare ram, särskilt som på det område, varom här är fråga, utvecklingen lätt kan gå i oväntad riktning och nödvändigösa sådana jämkningar i grunderna för prisregleringarna, som kanske icke kunna förutses i en förordning men rymmas inom ramen för mera allmänt hållna direktiv.

Livsmedelskommissionen förordar slutligen att prisregleringsföreningarna beviljas skattefrihet för hos dem möjligen uppkommande årsvinst. Ett indragande av sådan vinst till det allmänna skulle enligt kommissionen endast föranleda ökade anspråk från föreningarnas sida på statliga bidrag till prisregleringen.

Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott framhåller, att det synes mindre lämpligt att ett ämbetsverk såsom fiskeristyrelsen handhar prisregleringsfrågorna.

Utskottet anser tungt vägande skäl tala för att den ifrågavarande verksamheten i stället anförtros samma organ som föreslagits skola handha den prisreglerande verksamheten på jordbrukets område och därmed sammanhängande uppgifter under förutsättning, att fiskerinäringen ges lämplig representation i detta organ.

Fiskepolitikens målsättning.

Vad utredningen uttalat med avseende på målsättningen för fiskarebefolkningens inkomstnivå och fiskets framtida omfattning har i allmänhet biträtt i remissyttrandena. Dock framhåller *lantbruksstyrelsen*, att frågan om en nedskärning av fiskarens antal enligt styrelsens mening förtjänat en mera ingående behandling och tillfogar bland annat följande.

Såväl vid ostkusten som vid de stora insjöarna finns ett ganska stort antal fiskare, som bedriva fisket rent yrkesmässigt, ofta uteslutande på fritt fiskevatten eller i fråga om ostkusten med på enskilt vatten tillåtna fiskemetoder, men som ha ganska obetydliga inkomster av detta fiske. Orsakerna härtill torde vara flera, främst dock bristande skicklighet och förmåga att sköta fisket och brist på tillräcklig och fullgod redskap, det senare betingat av otillräckliga ekonomiska resurser. Det torde i dessa fall ofta röra sig om personer, som under för fisket gynnsamma konjunkturer börjat ägna sig däråt, och sedermera trots dåligt utbyte fortsatt därmed. Enligt *lantbruksstyrelsens* mening finns det knappast från statens sida anledning att uppmuntra och direkt eller indirekt stödja denna kategori fiskare. Det vore säkerligen bättre med hänsyn till fiskerinäringens framtida utveckling, om dylika fiskare kunde förmås övergå till andra yrken. Med den stora efterfrågan på arbetskraft som för närvarande råder på andra områden, synes detta ej erbjuda några större svårigheter. Det torde knappast kunna antas att genom nämnda åtgärder någon minskning av fiskfångsterna komme att äga rum, när fångstmöjligheterna med tillgång till bättre båtar och red-

skap otvivelaktigt komme att öka för den kvarvarande mera stabila fiskarekären.

Statskontoret anför bland annat, att vid den planeringsverksamhet som fisket måste bli föremål för, de i utredningens betänkande uppdragna riktlinjerna synas kunna tjäna till ledning. Däremot torde det enligt statskontorets mening icke vara en statlig uppgift att som utredningen tänkt sig genom en rad olika stödåtgärder söka uppehålla fisket vid en viss inkomstnivå. Statskontoret erinrar vidare om utredningens uttalande att en viss ökning av fiskeflottan skulle te sig lämplig ur beredskapssynpunkt med hänsyn till att en icke obetydlig del av de största fartygen under krigstid kunde tas i försvarets tjänst. I anslutning härtill uttalar ämbetsverket att dylika försvarspolitiska önskemål icke böra få hindra ett genomförande fullt ut av den rationalisering av fisket, som torde bli nödvändig, om den som skälig ansedda inkomstnivån skall kunna bibehållas, då en dylik rationalisering lär nödvändiggöra en nedskärning av såväl fiskarens som båtarnas antal.

Även *länsstyrelsen i Malmöhus län* ställer sig kritisk till den av utredningen föreslagna målsättningen för fiskepolitiken. Enligt länsstyrelsen frångår utredningen nu tillämpade av livsmedelskommissionen och priskontrollnämnden fastställda principer för avvägning av prisstödet och tillägger priset en inkomst- i stället för en marknadsreglerande funktion. I anslutning härtill framhåller länsstyrelsen bland annat, att huvudsyftet med de prisreglerande åtgärderna synes böra vara att i mån av behov ge fiskerinäringen erforderligt stöd så att den kan fullgöra uppgiften att tillgodose det inhemska behovet av svensk fisk och upprätthålla normal export. Härvid ges enligt styrelsen också tillfälle att beakta beredskapssynpunkter, varjämte en sådan målsättning av naturliga skäl inrymmer kravet på att fisket måste lämna utövarna en skälig bärgning, då näringen eljest skulle bli tyngande och slutligen överges.

Statens priskontrollnämnd påpekar, att huvudfrågan för det svenska fisket är huruvida det finnes möjligheter att på längre sikt bereda en fiskarebefolkning av nuvarande storlek full sysselsättning under upprätthållande av en skälig inkomstnivå. Utredningen underkastar enligt nämndens mening icke denna fråga den ingående prövning som måste anses erforderlig. Nämnden erinrar om att det svenska fisket, vilket utredningen också erkänner, i vissa avseenden måste anses överdimensionerat i förhållande till avsättningsmöjligheterna och att en måttlig reduktion av de fiskande enheternas antal dessutom enligt utredningen icke skulle resultera i en minskning av de ilandförda kvantiteterna. Enligt nämndens uppfattning drar utredningen dock icke konsekvenserna härav. Priskontrollnämnden framhåller vidare.

Nämnden finner det dock anmärkningsvärt att utredningen, med kännedom om föreliggande och kommande avsättningssvårigheter inom fiskerinäringen med därav följande fångstbegränsningspolitik, likväl kan hävda uppfattningen att nedskärning av produktionsfaktorerna inte är aktuell, ej hel-

ler på längre sikt bedömes såsom nödvändig eller ens önskvärd. De anförda förhållandena tala enligt nämndens mening uppenbarligen för behovet av en långt driven rationalisering av fiskerinäringen. Lösningen av fiskerinäringens ekonomiska svårigheter måste framför allt ske på denna väg. Det av utredningen föreslagna prisstödet, som är så avvägt att det ger skäligen bärgning åt fisket i dess nuvarande omfattning, kommer att innebära väsentlig risk för att incitamentet till en effektivisering av näringen elimineras.

Nämnden betecknar i fortsättningen det föreslagna stödet som en konservering av den fångstbegränsningspolitik mot vilken utredningen själv uttalar starka betänkligheter och framhåller vidare, att försök böra göras att beräkna omfattningen av den hittills tillämpade fångstbegränsningen för att därigenom skapa ett underlag för en diskussion om det framtida fiskets storlek, även om en dylik beräkning måste anses synnerligen vanskligen. Målet bör, anser nämnden, även för fiskets del vara att med ett minimum av produktionskrafter tillgodose det förefintliga behovet av fisk och en sådan målsättning står enligt nämnden icke alls i någon motsättning till beredskapskraven.

I yttranden från åtskilliga myndigheter och sammanslutningar framföras liknande synpunkter, vilka i vissa fall utmynna i krav på en grundligare utredning av målsättningens innebörd både med hänsyn till fiskets framtida omfattning och möjligheterna att öka konsumtionen av fisk.

I ett stort antal yttranden anföres att i n s j ö f i s k e t intar en alltför undanskymd plats i utredningens betänkande och att de framlagda förslagen i vissa fall direkt strida mot insjöfiskarens intressen.

Lantbruksstyrelsen understryker sålunda sötvattensfiskets stora betydelse ur beredskapssynpunkt och framhåller, att den omständigheten att de statistiska uppgifterna rörande insjöfisket äro ofullständiga icke bort hindra utredningen att i åtskilliga fall närmare ingå på insjöfiskets ställning och dess problem. Styrelsen tillfogar i anslutning härtill, att även om avsaknaden av statistiska uppgifter för detta fiske i hög grad försvårar ett ställningstagande till många av de frågor som speciellt beröra detsamma, man dock kunnat förvänta att i samband med de ingående diskussionerna rörande olika åtgärder för upphjälpande av fisket och fiskavsättningen de olika fiskernas inbördes ställning mera klarlagts och att de föreslagna åtgärdernas tillämpning i fråga om salt- och sötvattensfiskets produkter upptagits till behandling.

Erinringar framföras vidare i ett antal yttranden mot det s t a t s i n g r i p a n d e på fiskets område, som realiserandet av utredningens förslag kommer att innebära, och det framhålles därvid från flera håll att reglerna i högre grad böra administreras av fiskets egna organisationer.

Länsstyrelsen i Hallands län anför sålunda bland annat, att även om länsstyrelsen anser sig i stort sett kunna godtaga de av utredningen framlagda förslagen, styrelsen dock rent allmänt vill understryka betydelsen av att — till undvikande av en alltför tungrodd och byråkratisk förvaltningsapparat — regleringsåtgärderna i största möjliga utsträckning anförtros fis-

kets egna organisationer, varigenom det statliga centralorganets verksamhet kan begränsas till att i huvudsak avse, förutom utrednings- och rådgivningsverksamhet, kontroll av organisationernas verksamhet. Jämväl *länsstyrelsen i Kopparbergs län* ger uttryck åt farhågor för att utredningens förslag komma att innebära en ej önskelig byråkratisering. *Länsstyrelsen i Jönköpings län* påpekar att styrelsen visserligen för tillfället kan acceptera de föreslagna regleringarna, men att dessa böra upptagas till förutsättningslös omprövning om ett eller annat år, då förhållandena på fiskets område stabiliserats.

Slutligen må tilläggas att i en del yttranden önskemål om förbättringar och omläggningar av statistiken på fiskets område framförts.

Livsmedelskommissionens skrivelse.

I sin förevarande skrivelse berör livsmedelskommissionen till en början det ekonomiska resultatet av kommissionens hittillsvarande verksamhet med avseende å prisregleringen å fisk och hänvisar därvid till den å sidan 47, intagna tablån.

Såsom av tablån framgår förelåg per den 1 januari 1948 en behållning å över 1,5 miljoner kronor å de medel, som enligt gällande direktiv äro avsedda att utöver löpande regleringsavgifter användas för den fortsatta prisregleringen å fisk. I anslutning till tablån anför livsmedelskommissionen, att totalbeloppen av uppburna fiskregleringsavgifter för såväl västkustens som sydkustens vidkommande hittills något överstiga de sammanlagt utbetalade beloppen för pristillägg och för kommissionens omkostnader å regleringen, medan å prisregleringen på ostkusten — där regleringsavgiften för närvarande utgår med ett förhöjt belopp av 2 öre per kilogram — vid senaste årsskiftet föreligger en relativt betydande besparing, uppenbarligen sammanhängande med den senaste tidens minskning i strömmingsfångsterna och därav betingad nedgång av kvantiteten överskottsströmming. Vidare framhålles att det ur clearingkassan för fisk för prisreglering på fisk avsatta beloppet å 1 miljon kronor vid tillfällena av större fisköverskott måst tillgripas för utbetalning av pristillägg, men att för närvarande detta belopp icke till någon del är taget i anspråk. Detsamma gäller, påpekar kommissionen, de influtna regleringsavgifterna för färsk och frusen importfisk, vilka sammanlagt uppgå till inemot 400 000 kronor.

Livsmedelskommissionen övergår härefter till frågan om grunderna för prisregleringen å fisk efter utgången av innevarande budgetår. Enligt vad kommissionen meddelar, har detta spörsmål varit föremål för överläggningar med representanter för vederbörande fiskareorganisationer och för några större sammanslutningar av fiskets avnämare. Rörande vad vid dessa förhandlingar uttalades anför kommissionen.

Från fiskarehåll har uttryckts tillfredsställelse med det hittills tillämpade regleringssystemet och förordats en fortsatt prisreglering efter i huvudsak

Tablå

över livsmedelskommissionens inkomster (prisregleringsavgifter m. m.) och utgifter för prisregleringen å fisk under tiden ^{15/4} 1946—^{31/12} 1947, allt i kronor.

Tid	Västkusten		Sydkusten		Ostkusten (strömming)		Importfisk	Överfört från clearingkassan för fisk
	prisregleringsavgifter	utgifter	prisregleringsavgifter	utgifter	prisregleringsavgifter	utgifter	prisregleringsavgifter,	
^{15/4} — ^{31/12} 1946	1 203 195: 83	<i>pristillägg</i> 1 276 724: 82	134 452: 47	<i>pristillägg</i> 80 105: 36	126 917: 70	—	100 111: 97	1 000 000: —
^{1/1} — ^{31/12} 1947	1 692 116: 46 ³	1 516 547: 22	196 470: 53 ³	223 655: 04	182 156: 72 ³	180 000: —	285 276: 85 ³	—
		<i>kommissionens omkostnader</i> 47 974: 26		<i>kommissionens omkostnader</i> 17 115: 94		2 554: 80		
^{15/4} 1946— ^{31/12} 1947 Summa	2 895 312: 29	2 841 246: 30	330 923: —	320 876: 34	309 074: 42	182 554: 80	385 388: 82	1 000 000: —
Behållning ^{31/12} 1947 {	54 065: 99		10 046: 66		126 519: 62		385 388: 82	1 000 000: —
	1 576 021: 09							

¹ beträffande strömmingsregleringen ^{1/4}.

² bortsett från fonder å tillhoppa 543 168 kronor, vilka vid regleringssystemets införande ställdes till ostkustens förfogande för prisutjämningsbidrag och numera helt åtgått.

³ häri ingående uppgifter för december äro preliminära.

oförändrade grunder. Föreningen Ostkustfisk har dock hemställt, att efter överenskommelse med kommissionen, prisutjämningsbidrag måtte få utgå jämväl för strömming, som beredes till kraftfoder eller användes för framställning av konserver. Från fiskarehåll har vidare förslag väckts om att jämväl torskfiskarna på Öland, vilka tidvis fått avsätta sina fångster till mycket lågt pris, måtte få komma i åtnjutande av prisreglering efter samma grunder, som gälla för torsk vid sydkusten.

Färskfiskhandelns representanter ha likaledes förordat ett bibehållande av de nuvarande prisregleringarna, vilka de funnit utgöra en god form av självhjälp inom fiskerinäringen. Färskfiskhandlarna — som i detta sammanhang även framfört starka betänkligheter mot ett utvidgat system med auktoriserade producentföreningar — ha särskilt förklarat sig ha gynnsamma erfarenheter av de nuvarande prisregleringarna på västkusten och sydkusten. Saltsillhandlare och liknande företagare ha i detta sammanhang framhållit, att prisregleringarna icke finge diskriminera de enskilda salterierna och hindra dem att på samma villkor som andra företagsformer konkurrera om fångsternas beredning och försäljning såväl på den inhemska marknaden som för export. Saltsillhandlarna ha därjämte velat understryka angelägenheten av att det statliga stödet till prisregleringarna avvägdes på sådant sätt, att de produktiva krafterna inriktades på det ur allmänna ekonomiska synpunkter mest ändamålsenliga fisket. Detta innebure, enligt nämnda näringsidkares uppfattning, bland annat, att det svenska fisket efter islandssill borde stimuleras till ökade fångster, varigenom behovet av impotsill komme att minskas.

För egen del förklarar sig kommissionen anse, att prisregleringarna för tiden efter den 30 juni 1948 böra utformas i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande system. Kommissionen anför vidare.

Att på sätt föreningen Ostkustfisk föreslagit utvidga prisregleringen å strömming till foder- och konservströmming synes för närvarande icke erforderligt. Därest emellertid förhållandena skulle ändra sig och övertygande skäl för en sådan utvidgning anföras av strömmingsfiskarna vill kommissionen icke motsätta sig ett genomförande av Ostkustfisks förslag. Kommissionen förutsätter emellertid härvid att utvidgningen kan ske utan att större olägenheter ur allmän synpunkt uppkomma och utan att den totala kostnadsramen för strömmingsregleringen nämnvärt överskrides. Livsmedelskommissionen vill i anslutning härtill föreslå, att bemyndigande lämnas kommissionen att vid behov genomföra sådan utvidgning, som nyss nämnts.

1945 års fiskeriutredning har i sitt betänkande förordat, att på ostkusten norr om Blekinge, sedan erforderligt organisationsarbete utförts bland vederbörande fiskare, en prisreglering på torsk skulle genomföras efter samma grunder som gälla för övriga kuster. Årskostnaden för en sådan prisreglering har av utredningen uppskattats till ett belopp av cirka 20 000 kronor, vilken kostnad till stor del avsetts att täckas av lokala regleringsavgifter. I anslutning till detta förslag och till ovannämnda, från fiskarehåll framförda förslag i fråga om ölandsfiskarens torskfångster vill nu kommissionen för sin del hemställa om bemyndigande att, i den mån för ändamålet lämpade fiskaresammanslutningar bildats och prisreglering påkallats av dem, från och med nästa budgetår anordna prisreglering jämväl för sådan torsk, som ilandföres på ostkusten norr om Blekinge. En dylik prisreglering synes komma att bli aktuell närmast för Ölands vidkommande och för området kring Grisslehamn.

De förut återgivna synpunkterna från saltsillhandelns representanter sy-

nas kommissionen i och för sig värda beaktande. Vad nämnda representanter i detta sammanhang framhållit torde dock, enligt kommissionens uppfattning, redan gälla såsom principiell förutsättning för ifrågavarande prisregleringar. Det föreligger ej heller några delade meningar om att regleringsföreningarnas verksamhet bör utövas på ett lojalt sätt, så att annans berättigade intressen icke kränkas.

I det följande upptager kommissionen till behandling vissa frågor rörande prisregleringsföreningarnas ekonomiska förhållanden. Efter att ha framhållit, att enligt vad kommissionen inhämtat dessa föreningars ekonomiska ställning vid det senaste årsskiftet kunde betecknas såsom relativt god, anför kommissionen i detta hänseende följande.

Med hänsyn till prisregleringsverksamhetens omfattning tillstyrker livsmedelskommissionen, att regleringsföreningarna få åtnjuta hela det dem tillerkända statliga lånekapitalet, däribland den vid 1947 års riksdag beviljade riksbankskrediten till föreningen Västkusfisk, jämväl för tiden efter den 30 juni 1948 tills vidare. Plan för lånens amortering torde böra fastställas först längre fram, sedan respektive lån av staten uppsagts till återbetalning.

Tvenne regleringsföreningar ha i samband med att de tillstyrkt fortsatt prisreglering efter i huvudsak oförändrade grunder framställt uttrycklig begäran om fortsatt räntefrihet å statslånen (utom Västkusfisks riksbankskredit). Med anledning härav vill livsmedelskommissionen erinra om, att kommissionen visserligen icke velat motsätta sig räntefrihet för budgetåret 1947/48 men i princip förklarat sig vara av den åsikten, att regleringsföreningarna i framtiden icke borde komma i åtnjutande av någon subvention i form av räntefrihet för statliga lån. Enär emellertid, med hänsyn till de ovissa exportutsikterna, avsevärda avsättningssvårigheter även under budgetåret 1947/48 kunna beräknas uppstå för de olika prisregleringsföreningarna, vill kommissionen icke heller nu motsätta sig, att fortsatt räntefrihet å regleringsföreningarnas lån (med undantag för Västkusfisks riksbankskredit) beviljas för ytterligare ett budgetår.

Vad beträffar medelsbehovet för upprätthållande av prisregleringarna fram till den 1 juli 1949 uttalar kommissionen, att såvitt nu kan bedömas detta behov torde kunna täckas av löpande regleringsavgifter enligt nuvarande grunder samt av den å prisregleringarna hittills uppkomna behållningen å något över 1,5 miljoner kronor. Kommissionen förutsätter härvid att, därest fångst- eller marknadsutvecklingen skulle bli sådan att ytterligare medel komme att erfordras, täckning härför även i fortsättningen skall kunna erhållas genom upptagande av regleringsavgift å beredd importfisk.

Slutligen meddelar livsmedelskommissionen, att kommissionen i ärendet samrätt med *statens priskontrollnämnd*, som i sak biträtt vad kommissionen i det föregående föreslagit men därvid dock erinrat om att nämnden tidigare framfört vissa betänkligheter mot att även beredd importfisk belades med regleringsavgift.

Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.

Till Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. har för innevarande budgetår anvisats ett investeringsanslag av 500 000 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning äro meddelade i kungörelsen den 11 maj 1934 (nr 138) angående lån av statsmedel för främjande av beredning, förvaring och avsättning av fisk.

I skrivelse den 30 augusti 1947 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för budgetåret 1948/49 anvisas ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor. Styrelsen har till stöd för sin framställning anfört i huvudsak följande.

Vid ingången av budgetåret 1946/47 fanns en behållning å anslaget av 11 000 kronor. Tillsammans med det anslagsbelopp, 500 000 kronor, som beviljades för nämnda budgetår, stodo alltså sammanlagt 511 000 kronor till förfogande. Härav disponerades 425 000 kronor, varför för innevarande budgetår finnes disponibelt ett belopp av (511 000—425 000 + 500 000 =) 586 000 kronor.

Anspråken på detta anslag ha starkt stegrats under den senaste tiden och de under budgetåret 1946/47 inkomna ansökningarna om lån från anslaget ha av brist på medel endast delvis kunnat bifallas. Det är också att förvänta, att hela det för innevarande budgetår tillgängliga beloppet kommer att disponeras. Att trots detta en viss behållning å anslaget uppstått sammanhänger till stor del med svårigheterna att erhålla byggnadstillstånd, varigenom behandlingen av vissa ansökningar fördröjts. För närvarande finnes flerstädes bland fiskareorganisationerna ett starkt intresse för anordnande av kyl- och fryshus. Som 1945 års fiskeriutredning i sitt betänkande framhållit, föreligger också stort behov av dylika anläggningar. *Lantbruksstyrelsen* anser detta behov vara så trängande, att kraftiga åtgärder böra vidtagas för att snarast tillgodose detsamma trots rådande svårigheter på byggnadsmarknaden. *Lantbruksstyrelsen* vill därför förorda, att ifrågavarande anslag, i överensstämmelse med vad 1945 års fiskeriutredning föreslagit, ökas till 3 000 000 kronor.

Föredraganden.

Målsättning och allmänna riktlinjer för den framtida fiskepolitiken.

Yrkesfiskarens ekonomiska villkor voro under hela mellankrigstiden synnerligen otillfredsställande. Under kriget ha förhållandena härvidlag avsevärt förbättrats men därefter har en viss försämring åter inträtt. Då situationen för det svenska fisket för närvarande företer vissa likheter med förhållandena efter förra kriget, synas mig de farhågor för att en liknande ogynnsam utveckling skall upprepas, vilka näringens representanter framfört, icke alldeles oberättigade. Det är mot denna bakgrund, som jag här ämnar föreslå åtgärder till fiskets stöd, vilka syfta till att ge fiskarena ökad ekonomisk trygghet i sin näringsutövning och göra det möjligt för dem att uppnå en med övriga befolkningsgrupper likvärdig levnadsstandard.

De ekonomiska svårigheterna inom fisket bero enligt min uppfattning huvudsakligen på att efterfrågan på fisk icke stigit i samma grad som fångstmetoderna förbättrats och produktionen ökat. Fisket har vidare i stor utsträckning bevarat sin ursprungliga ekonomiska struktur med många små företagare. Detta har gjort den i näringen sysselsatta arbetskraften trög-rörlig. Härigenom har näringen blivit i viss mån överbefolkad, vilket lett till överproduktion och små inkomster samt ett ej alltid rationellt utnyttjande av arbetskraften. Ett belägg för den relativt låga inkomstnivå, som alltjämt råder inom vissa områden av fisket, ge i det föregående omförmälda deklara-tionsundersökningar, vilka torde böra fortsättas även i framtiden.

Även förhållandena på fiskmarknaden ha, särskilt tidigare, otvivelaktigt såväl ur fiskarens som ur konsumenternas synpunkt ej varit i allo tillfredsställande. Priserna vid försäljning från fiskare ha bland annat på grund av variationerna i fångsternas storlek varit mycket ojämna och ej sällan ha fiskarna fått nöja sig med priser, som måste betecknas såsom oskäligt låga. Inom fiskhandeln ha vidare marginalerna ofta varit större än vad som framstått som skäligt, även med hänsyn till de förhållanden under vilka denna bransch har att arbeta. De stundom mycket låga producentpriserna ha därför ej alltid motsvarats av låga konsumentpriser. Fiskarens egna organisationer ha hittills ej heller haft tillräcklig styrka för att kunna effektivt motarbeta korttidsspekulationen på fiskmarknaden.

Utvecklingen i fråga om strömmingshandeln, där förstahandsförsäljningen sedan mitten av 1930-talet genom ett statligt auktorisationsförfarande med ensamrätt överlåtit på fiskarens organisationer, visar emellertid, att spekulatjonen kan elimineras och handelsmarginalerna begränsas till gagn för både producenter och konsumenter, som på grund av omfattande spekulationslagring och avsevärda handelsmarginaler understundom endast erhålla fisk av sämre kvalitet och till höga priser. Även det prisreglerings-system, som under de senare åren tillämpats beträffande annan saltvattens-fisk, har visat, att det är möjligt att i betydande grad eliminera de ojämnheter i producentpriserna, som eljest lätt uppkomma.

Det förslag till ökade möjligheter att bevilja auktorisation åt försäljningsföreningar, som framlägges i det följande, är avsett att vara ett steg på väg mot en rationellare fiskhandel och en förbättring av fiskarens inkomster. I vilken utsträckning statliga åtgärder i detta syfte erfordras, beror givetvis ytterst på styrkan hos fiskarens egna organisationer. Det synes kunna antas att dessa, åtminstone efter en viss tid, skola vara i stånd att själva i huvudsak eller helt utan stöd av statliga regleringsanordningar skapa tillfredsställande förhållanden i fråga om förstahandsförsäljningen. I vart fall synes den utveckling, som hittills ägt rum, tala för att så skall bli fallet. En dylik utveckling bör även enligt min uppfattning anses önskvärd. Intill dess man nått detta mål böra emellertid statsmakterna vara beredda att ge fiskarna det stöd, som kan erfordras för att få till stånd tillfredsställande förhållanden i fråga om försäljningen av fisk.

En varaktigt lösning av fiskets problem kan emellertid åstadkommas en-

dast under förutsättning att balans skapas mellan produktionskapaciteten och avsättningsmöjligheterna samt att produktionskostnaderna nedbringas i den utsträckning, som befintliga möjligheter till rationalisering av näringen medge. Med fiskets produktionskapacitet åsyftar jag då de fångster, som kunna erhållas vid ett rimligt utnyttjande av de faktiskt föreliggande fångstmöjligheterna. Ett system, där genom fångstbegränsning de ilandförda fiskmängderna regelmässigt hållas nere på en nivå, som ligger under den faktiska kapaciteten, kan på lång sikt icke vara förenligt med fiskerinäringens egna intressen och bör ej heller stödjas av statsmakterna. Den beredskapspolitiska synpunkten, vilken åberopats som skäl för upprätthållande av en fångstkapacitet överstigande vad som svarar mot de normala avsättningsmöjligheterna, får icke övervärderas, eftersom fiskets bidrag till livsmedelsförsörjningen icke kan tillmätas avgörande betydelse.

Vad angår möjligheterna att öka avsättningen av fisk och därigenom skapa bättre förutsättningar för ett fullständigt utnyttjande av fiskerinäringens kapacitet må först framhållas, att redan den sanering av fiskmarknaden, som kan ernås genom regleringar av nyss berörd art, i viss mån bör vara ägnad att skapa ökade avsättningsmöjligheter. Genom att priserna hållas någorlunda jämna och samtidigt oskäligen mellanhandsmarginaler undvikas, bör nämligen efterfrågan på fisk kunna ökas.

Även vid sidan härav torde åtskilligt kunna göras för att öka avsättningsmöjligheterna. Sålunda torde en viss utvidgning av marknaderna inom landet kunna åstadkommas, om fiskarens organisationer i samarbete med handeln bedreve en intensivare propaganda och upplysningsverksamhet samt vidtoge åtgärder i syfte att tillförsäkra konsumenterna en regelbundnare tillförsel av fisk av jämnare och bättre kvalitet. Såsom jag vid anmälan av proposition angående inrättande av en fiskeristyrelse framhållit, böra fiskerinäringens utövare i sina strävanden härvidlag kunna påräkna stöd från detta ämbetsverk och likaså från det prisreglerande organet. Med avseende på exporten komma statsmakterna givetvis att liksom hittills tillvarata fiskets intressen vid handelsförhandlingar med främmande makter och därvid göra sitt bästa för att utvidga fiskets gamla exportmarknader samt för att finna nya. Härvid bör bland annat tillses att de kvantitativa exportkvoter av olika fiskslag som Sverige får sig tilldelade fyllas med så kvalitativt värdefull fisk som möjligt. Med hänsyn till de handelspolitiska konsekvenserna och då de fördelar, som skulle kunna uppnås härigenom, torde vara mycket begränsade, är jag icke beredd att förorda, att den svenska fisken genom skärpta importrestriktioner på längre sikt skulle beredas ett ökat skydd på den inhemska marknaden. Någon ändring av de nuvarande export- och importregleringarna, vilka äro nödvändiga för prisregleringsystemets upprätthållande, ifrågasättes givetvis icke. De skäl som anförts i yttrandena mot förslaget om nedsättning av järnvägsfrakterna för fisk till Norrland tala enligt min uppfattning för att man icke nu bör vidta någon åtgärd i denna riktning. Med hänsyn till Norges intresse av att fiskeexporten från Norge till norra Sverige uppehålls bör frågan om svensk ex-

port av fisk till södra Norge som kompensation kunna upptagas till diskussion vid kommande handelsförhandlingar. Med hänsyn till fraktkostnadernas förhållandevis ringa inflytande på konsumentpriset torde man rent allmänt kunna göra gällande att en nedsättning av frakterna dessutom, bortsett från förhållandena i Norrland, i allmänhet saknar betydelse för avsättningen.

Det är givetvis ej möjligt att nu avgöra, hur stora avsättningsmöjligheterna för fiskerinäringen kunna bli på längre sikt och följaktligen ej heller att nu bedöma storleken av den befolkning, som i framtiden kan tänkas få effektiv sysselsättning inom denna näring. Det synes dock, bland annat med hänsyn till den utveckling mot fiske i större skala som redan nu pågår, ej osannolikt, att en viss inskränkning i fiskarebefolkningens storlek efter hand kan befinnas önskvärd ur fiskerinäringens egna synpunkter. Om så skulle bli fallet, böra statsmakterna på olika sätt — exempelvis genom yrkesrådgivning och genom ekonomiskt stöd — söka underlätta övergången för dem, som önska söka sig till andra yrken. En nedskärning av fiskets kapacitet genom regleringar och licensieringsförfaranden bör däremot icke komma i fråga. Problemet bör i stället lösas genom en långsamt fortlöpande avflyttningsprocess, vilken bör komma till stånd helt på frivillighetens väg. Hela denna fråga måste emellertid ytterst bli beroende på förhållanden, som nu ej kunna överblickas, och några omedelbara åtgärder från statsmakternas sida torde därför ej vara påkallade.

Jämsides med den rationalisering, som innebär att antalet till fisket knutna yrkesutövare nedbringas, torde det allmänna genom undersökningar av fiskförekomsten, rådgivning och utlämnande av lån för anskaffande av redskap och övrig utrustning kunna mera verksamt än hittills bidra till förbättrade fångstmetoder och ökat utbyte av fiskarens arbete. Även om staten sålunda bör lämna sitt stöd till rationaliseringen — ett flertal av de förslag som framläggas i det följande syfta också härtill — måste denna dock främst bli en fiskets egen angelägenhet och såsom sådan i huvudsak åvila yrkesutövarna själva.

Genom det prisregleringssystem, som tillämpats under de senaste åren, har det varit möjligt att bereda åtminstone den större delen av den egentliga fiskarebefolkningen en någorlunda tillfredsställande inkomst. Detta har under de senaste åren i stort sett kunnat genomföras utan tillskott av statsmedel. Regleringssystemet, vilket i huvudsak finansierats med av förstahandsuppköparna erlagda prisregleringsavgifter, har möjliggjort uppehållande av en av fiskarena såsom nöjaktig accepterad prisnivå. Såsom jag redan förut antytt, är det enligt min uppfattning närmast på denna väg man nu bör gå vidare. Målsättningen bör därvid vara, att fiskerinäringens utövare skola ha samma möjligheter som andra befolkningsgrupper att vid rationella produktionsförhållanden uppnå en skälig levnadsstandard och att erhålla sin del i den allmänna välförhållanden utvecklingen. Skulle det visa sig, att detta mål ej kan nås enbart genom de medel som nu berörts, torde även andra vägar att förbättra fiskarebefolkningens ställning böra prövas. Härvid torde

bland annat tillskott av allmänna medel i prisreglerande syfte kunna övervägas. För närvarande torde emellertid, såsom redan nämnts, denna fråga ej vara aktuell.

Flera av de förslag som redovisats i det föregående synas mig i och för sig beaktansvärda. Med hänsyn till den återhållsamhet med statliga utgifter vid offentlig verksamhet som måste iakttagas i nuvarande ekonomiska läge ha de emellertid endast i begränsad utsträckning kunnat förordas till genomförande i förevarande sammanhang.

Här må till sist anmärkas, att 1945 års fiskeriutredning, vars betänkande ligger till grund för de förslag, vilka framläggas i det följande, främst inriktat sitt arbete på saltsjöfiskets, enkannerligen västkustfiskets problem, medan insjöfisket föga beaktats. Saltsjöfiskets ovedersägligen mycket större ekonomiska betydelse och bristen på statistiskt material över insjöfisket har angivits såsom den främsta orsaken till denna begränsning. Av denna anledning måste också de här framlagda förslagen främst anses motsvara saltsjöfiskets behov. Jag har emellertid i görligaste mån sökt anpassa dem så, att de ej skola träda sötvattensfiskets intressen för nära, utan tvärtom skola gagna även detta fiske.

Handels- och prisreglering.

Såsom i det föregående frambållits medför den fria prisbildningen inom fiskhandeln med starka prisfluktuationer från dag till dag betydande olägenheter, eftersom konsumenternas efterfrågan är tämligen konstant oberoende av de dagliga prisväxlingarna och en av ett överskott framkallad pris-sänkning alltså drabbar fiskarena utan att åstadkomma en motsvarande konsumtionsökning. På längre sikt torde dessa prisvariationer till och med kunna verka återhållande på efterfrågan på fisk.

För att komma till rätta med dessa missförhållanden ha två slag av åtgärder ifrågasatts, nämligen dels en utvidgning av auktorisationsförfarandet i fråga om försäljningen av fisk, dels ett fortsättande av prisregleringsverksamheten. Med hänsyn bland annat till de jämförelsevis goda erfarenheterna av auktorisationen beträffande strömming torde Kungl. Maj:t böra erhålla generellt bemyndigande att, inom de områden och för de fiskslag i fråga om vilka behov härav kan föreligga, meddela fiskförsäljningsförening ensamrätt till förstahandsförsäljning av fisk. I samband härmed torde den för strömmingsförsäljningsföreningarna på ostkusten gällande handelsregleringen förlängas inom ramen för ovannämnda författning. Jag vill emellertid understryka, att en utvidgning av auktorisationsförfarandet till andra fiskslag än strömming torde böra övervägas endast om en dylik åtgärd är erforderlig för att ordna avsättningsförhållandena på ett tillfredsställande sätt.

Vad gäller prisregleringen vill jag icke nu ifrågasätta någon ändring i gällande system, utan delar livsmedelskommissionens uppfattning att detsamma bör tillämpas jämväl under budgetåret 1948/49. Icke heller anser jag

mig böra förorda någon ändring beträffande grunderna för prisavvägningen. Då det genomsnittliga priset på fisk måste beräknas komma att ligga över minimipriset bör detta sålunda även i fortsättningen fastställas så att det *medverkar* till att ge fiskarena en skälig inkomst. Eftersom garantipriset ju endast i situationer med betydande överskott mera avsevärt påverkar genomsnittspriset till fiskarena, bör det ge täckning endast för de rörliga kostnaderna vid en fiskeres. Garantiprisets huvudsyfte är ju att tjäna som säkerhet mot ekonomiska förluster utan att därför uppmuntra till ytterligare ilandföringar.

I likhet med utredningen anser jag, att bestämmelser om auktorisation och uttagande av prisregleringsavgift samt vissa därmed sammanhängande spörsmål i fortsättningen böra meddelas i en av Kungl. Maj:t med riksdagen utfärdad förordning. Däremot finner jag det icke lämpligt, att i en sådan författning uppta bestämmelser rörande utformningen i övrigt av prisregleringssystemet, i all synnerhet som detta system kan behöva snabbt ändras allt efter utvecklingen på fiskmarknaden. Det torde därför liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, vederbörande organ för prisregleringsverksamheten, att handha prisregleringen i överensstämmelse med de allmänna riktlinjer, som godkänts av riksdagen.

I enlighet med det anförda har inom jordbruksdepartementet utarbetats förslag till *förordning om viss reglering av handeln med fisk, m. m.*, vilket torde böra föreläggas riksdagen till antagande. I fråga om auktorisation och därmed följande handelsreglering innebär som förut antytts förslaget, att ett auktorisationsförfarande, likartat med det som för närvarande tillämpas ifråga om strömming, skall kunna användas även för andra slag av fisk. Jämväl bestämmelserna om prisregleringsavgift överensstämmer i huvudsak med de nu gällande. Vissa avvikelser föreligga dock. Medan det för närvarande ankommer på statens livsmedelskommission att bestämma om uttagande av prisregleringsavgift och om avgiftens belopp, skall enligt förslaget denna befogenhet tillkomma Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, livsmedelskommissionen. I samband med denna ändring har den nu gällande maximeringen av avgiftsbeloppet ansetts kunna slopas. Möjligheten att uttaga avgift för importerad fisk föreslås i anslutning till vad livsmedelskommissionen i skrivelse den 16 januari 1948 föreslagit skola omfatta all fisk, sålunda även beredd vara. Vad handelsregleringen angår föreslås, att till auktoriserad producentförening skall kunna antagas ej blott förening, vilken uteslutande består av fiskare eller sammanslutningar av fiskare, utan även förening, som bildats av fiskare eller fiskaresammanslutningar tillsammans med personer eller företag, vilka idka handel med fisk. Avsikten härmed är att skapa möjlighet att inom en förening med ensamrätt till förstahandsförsäljningen av fisk åstadkomma en viss samverkan mellan fiskarena samt den enskilda handeln och den handel, som bedrivs av konsumentkooperationen. I anslutning till en av livsmedelskommissionen tidigare gjord framställning ha slutligen i förslaget upptagits dels stadgan-

de om att kommunal fiskhamnsförvaltning skall vara skyldig att, om kommissionen så föreskriver, uppbära och till kommissionen redovisa dylik avgift, dels vissa bestämmelser om utmätning av prisregleringsavgift samt om rätt för kommissionen att efterskänka eller förordna om avkortning av sådan avgift. De senare bestämmelserna överensstämmer med vad som gäller enligt förordningen den 10 juli 1947 (nr 378) om viss avgift å mjölk, grädde och ost. Förordningen föreslås träda i kraft den 1 juli 1948 och gälla till och med den 30 juni 1950.

Kostnaderna för upprätthållande av en prisregleringsverksamhet i enlighet med nu angivna principer torde under nästa budgetår såsom livsmedelskommissionen anfört kunna täckas med inflytande regleringsavgifter samt den till cirka 1,5 miljoner kronor uppgående behållningen på de medel, som enligt gällande direktiv äro avsedda att utöver löpande regleringsavgifter användas för den fortsatta prisregleringen. Något särskilt anslag för ändamålet torde fördens skull icke behöva anvisas för budgetåret 1948/49.

I detta sammanhang torde jag få erinra att prisregleringsföreningarna genom beslut av 1946 års riksdag tillerkänts statslån för prisregleringsverksamheten å tillhoppa 3,5 miljoner kronor. Härjämte har vid 1947 års riksdag staten genom riksgäldskontoret ställt garanti å ett riksbankslån till Väst-kustfisk förening u. p. a. å intill 2,5 miljoner kronor jämte ränta. I anslutning till vad kommissionen föreslagit torde hinder icke böra möta för prisregleringsföreningarna att jämväl under nästkommande budgetår få åtnjuta ifrågavarande lån till deras hela belopp. Jag vill även på de av kommissionen anförda skälen tillstyrka att föreningarna, i likhet med vad som medgivits för löpande budgetår, för budgetåret 1948/49 beviljas räntefrihet å lånen med undantag av berörda riksbankslån.

Vad slutligen angår den i ärendet väckta frågan om skattefrihet för prisregleringsföreningarna för hos dem eventuellt uppkommande årsvinst torde vissa skäl kunna anföras härför. Emellertid synes spørsmålet vara av sådan räckvidd att detsamma icke lämpligen bör upptas till avgörande i detta sammanhang.

Frågor rörande fiskhandel och avsättningsförhållanden.

En av huvudvägarna vid förbättrandet av förhållandena inom fisket torde såsom tidigare framhållits vara att öka avsättningen av fisk. Jag anser det därvid vara av betydelse, att staten genom förmånliga lån understödjer en rationalisering och utvidgning av detaljdistributionen, icke minst inom sådana områden där fisktillförseln på grund av en gles bebyggelse hittills varit obetydlig och den saluförda fisken ej sällan av mindre god kvalitet. Utredningens förslag till statliga lån för anskaffande av bilar för fisktransport finner jag med hänsyn härtill beaktansvärt. Någon särskild lånefond synes emellertid icke nödvändig för ändamålet. Detta syfte torde kunna tillgodoses med lån från det under fonden för låneunderstöd anvisade anslaget till lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.

Härvid torde lån böra utlämnas icke endast till inköp av automobiler för fisktransport utan även till andra åtgärder för detaljdistributionens rationalisering såsom anskaffande av kylboxar m. m. De bestämmelser som i övrigt gälla för lån från denna fond böra enligt min mening även tillämpas för lån till nu angivna ändamål, dock att enskilda företagare och fiskarens organisationer i detta fall böra vara likaberättigade till erhållande av lån. De medel som beräknats till denna fond för budgetåret 1948/49 och som uppgår till samma belopp som anvisats för innevarande budgetår, eller 500 000 kronor, torde med hänsyn till den återhållsamhet, som måste iakttagas i fråga om långivning för övriga ändamål, vara tillräckliga även för denna utvidgade låneverksamhet varför någon ytterligare medelsanvisning icke torde vara erforderlig.

Vad i övrigt tillvägagångssättet vid utlämnande av här ifrågavarande lån beträffar torde försiktighet böra iakttagas med hänsyn till att det här är fråga om en ny verksamhet. Lån bör sålunda icke utgå för införande av ambuleringhandel inom områden där den bofasta handeln har möjlighet att svara för en tillfredsställande tillförsel av färsk fisk.

Beträffande de närmare föreskrifterna för handhavandet av denna verksamhet liksom för övrig verksamhet, som åtnjuter lån från förevarande anslag, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att i enlighet med nu angivna grunder träffa avgörande i varje särskilt fall.

Av de förslag, som fiskeriutredningen framlagt till främjande av avsättningsförhållandena torde jag här till en början få upptaga frågan om kontroll av kvaliteten hos beredda och konserverade fiskprodukter samt av tillverkningen av fiskfiléer. Bortsett från de kontrollbestämmelser som ur hygieniska och hälsovårdande synpunkter kunna finnas erforderliga och sammanhånga med livsmedelslagstiftningen, torde kvalitetskontrollen i fråga om förevarande varuslag vara av betydelse i första hand för att stärka fiskprodukternas konkurrenskraft på exportmarknaderna. Behovet av en dylik kontroll även för de produkter, som avyttras inom landet har emellertid icke minst från yrkesfiskarens sida starkt understrukits. För närvarande anordnas också med statligt stöd kontroll i fråga om inläggning av salt strömming. I huvudsak torde emellertid en verksamhet av här ifrågavarande slag få anses vara av den art, att den bör ombesörjas av försäljningsorganisationerna själva. Försök i denna riktning ha också gjorts bland annat i fråga om kontroll av spillånga och kabeljo samt under de senaste åren, ehuru i begränsad utsträckning, även beträffande Fladensill. Jag vill icke bestrida, att ett visst behov kan föreligga för försäljningsorganisationerna att erhålla stöd av staten för en utbyggnad av kvalitetskontrollen. Det synes mig emellertid icke möjligt att för närvarande vidtaga åtgärder i detta syfte. Vad först kontrollen i fråga om sådana produkter beträffar, vilka avses för export och där, såsom nyss framhållits, behovet av kvalitetsbestämmelser är mest framträdande, synas de av fiskeriutredningen föreslagna anordningarna knappast vara till fyllest. För att ett resultat motsvarande kostnaderna skall kunna uppnås på detta område, torde man kunna ifrågasätta, om icke

en mera ingående kontroll liknande det norska vrakningsförfarandet vore erforderlig. Vad därefter angår fiskvaror som försäljas på den inhemska marknaden torde behovet av kvalitetskontroll såsom förut antytts icke vara lika starkt som i fråga om exportprodukterna, eftersom konkurrensen mellan olika tillverkare åtminstone ger viss garanti för en tillfredsställande kvalitet, eller i varje fall medför att kvalitetskillnaderna i någon mån komma till uttryck i konsumentpriset. Frågan skulle såvitt jag förstår icke kunna lösas enbart genom utfärdandet av kvalitetsföreskrifter. Härjämte skulle erfordras en omfattande och kostnadskrävande kontrollapparat, mot vars inrättande man i nuvarande läge måste hysa allvarliga betänkligheter. Hela detta spörsmål synes mig därför icke ännu moget för avgörande utan torde få göras till föremål för ytterligare överväganden, varvid resultaten av pågående utredningar rörande livsmedelslagstiftningen, kvalitetsforskning och konsumentupplysning böra uppmärksammas. Denna utredning bör ledas av en blivande fiskeristyreelse i samråd med det prisreglerande organet.

Ett spörsmål som i förevarande sammanhang varit föremål för uppmärksamhet är frågan om möjligheterna att dämpa de tillfälliga och säsongmässiga växlingarna i utbudet av fisk för att åstadkomma en jämnare tillförsel och ett jämnare pris till konsumenterna. Bland de åtgärder som vidtagits i viss utsträckning i detta syfte må särskilt nämnas frysning och lagring av fångstöverskott. De moderna djupfrysningssmetoderna torde numera medgiva bevarandet av en fullt tillfredsställande kvalitet hos den frusna fisken om den fryses färsk och sedan får en lämplig behandling. Delvis med stöd av lån från det under fonden för låneunderstöd anvisade anslaget till främjande av avsättning och beredning av fisk m. m. ha anläggningar för frysning och lagring av fisk kommit till stånd under de senaste åren. Denna verksamhet torde även böra fortsättas och utökas i den utsträckning som det ekonomiska läget medger. Sammanslutningar och enskilda böra erhålla stöd i denna form för uppförande av frys- och lagerhus med för fiskfrysning särskilt lämpad teknisk utrustning. Betydelsen härav torde emellertid även bortsett från den återhållsamhet i fråga om byggnadsinvesteringar, som i nuvarande läge måste iakttagas, icke böra överskattas. För det första synes i huvudsak endast dyrbarare fiskslag eller fisk som skall användas för beredning kunna bära den kostnadsbelastning, som infrysning och lagring medför. För det andra är väl frågan om det nu befintliga fryshusnätets tillräcklighet icke fullständigt utredd. Då frysning av överskottspartier av fisk är av säsongmässig natur synes det vidare önskvärt att fiskfrysning och lagring kombineras med frysning och lagring av andra produkter främst från jordbruk och trädgårdsskötsel. Det återstår bland annat att pröva hur denna kombination skall genomföras och var med hänsyn härtill frys- och lagerhus företrädesvis skola förläggas. Detta talar enligt min uppfattning för en omsorgsfull planläggning för verksamhetens bedrivande i framtiden.

För att underlätta avsättningen vid särskilt stora fångster kan övervägas att använda uppkommande fisköverskott till beredning av olja, såsom exempelvis sillolja. Med hänsyn härtill synes lån från berörda anslag även böra få utlämnas till uppförande av fabrik avsedd för sådan verksamhet.

Fiskeriutredningens förslag om inrättande av fiskdistributionsnämnder finner jag mig icke kunna biträda. Härmed har jag på intet sätt velat bestrida att behov kan föreligga av vederhäftig konsumentupplysning och effektivare övervakning av varor och kvaliteter på detta område. En verksamhet i detta syfte synes emellertid böra komma till stånd på frivillighetens väg och ombesörjas i första hand av fiskarens egna sammanslutningar, handelns och konsumenternas organisationer och ej av organ, som av det allmänna inrättats för ändamålet.

Fiskets omkostnader.

Bland de åtgärder för nedbringande av fiskets kostnader som hittills vidtagits har det stöd som från statens sida lämnats till fiskeflottans utveckling från fiskerilånefonden allmänt tillmätts stor betydelse. Jag förutsätter därför att medel även framdeles komma att ställas till förfogande för denna stödverksamhet. För närvarande gäller, att lån från fonden i varje särskilt fall må uppgå till högst 35 000 kronor. Enligt beslut av 1921 års riksdag (Utgifter för kapitalökning, bil. 2, p. 4; r.skr. nr 252 A) må av Kungl. Maj:t årligen disponeras ett belopp av 1 800 000 kronor såsom lån från ifrågavarande fond. Med hänsyn till fördelen av att större fiskebåtar komma till användning torde nyssnämnda maximigräns å 35 000 kronor böra höjas. Denna gräns synes lämpligen kunna sättas till 60 000 kronor. Någon anledning att på grund härav nu höja beloppet för den totala utlåningen från fonden synes emellertid icke föreligga, då enligt vad jag inhämtat utlåningens omfattning hittills icke något år uppgått till sagda belopp. Innan en dylik åtgärd vidtas torde i varje fall närmare erfarenheter böra avvaktas rörande den inverkan på lånebehovet, som den av mig nu förordade höjningen av maximigränsen för lån från fonden kan få. I detta sammanhang torde jag vidare få erinra, att vid bifall till förslaget om inrättande av en fiskeristyrelse lantbruksstyrelsens befattning med förevarande låneverksamhet kommer att övertagas av nämnda styrelse. Det synes härvid lämpligt att för vinnande av enhetlighet vid låneärendenas behandling jämväl de länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län åvilande uppgifterna i berörda hänseende överflyttas å fiskeristyrelsen. Vid denna låneverksamhet torde jämväl andra behov böra uppmärksammas än de som nu kunna tillgodoses från fonden. Fiskeriutredningens förslag att lån från fiskerilånefonden skola kunna utlämnas även för anskaffning av ekolod, kylmaskineri eller annan maskinell utrustning av fiskebåt finner jag sålunda i hög grad beaktansvärt. Jag vill därför tillstyrka, att lån från förevarande fond må åtnjutas jämväl för nu nämnda ändamål. Vid bifall till vad jag nu förordat torde det få ankomma å Kungl. Maj:t att vidta de författningsändringar, som må bli erforderliga. Någon medelsanvisning för nästkommande budgetår till fiskerilånefonden torde med hänsyn till förefintlig behållning icke behöva ifrågakomma.

Ett liknande syfte har det av fiskeriutredningen väckta förslaget om lån till rörelsekapital för av fiskare bildad förening för kollektiva inköp av fisk-

redskap och motordrivmedel från det tidigare berörda anslaget till lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. Detta förslag anser jag mig böra tillstyrka. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att vidta här för erforderlig författningsändring.

Vad till sist angår frågan om borttagande av tullen på fisknät torde detta spörsmål icke vara av sådan betydelse för omkostnaderna i fisket att det bör lösas i förevarande sammanhang. Då man torde kunna förutsätta att riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap har sin uppmärksamhet riktad på spörsmålet om behovet av en inhemsk nättillverkning ur beredskaps-synpunkt, saknas enligt min uppfattning anledning att här ingå på denna fråga.

Hemställan.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels antaga förut omförmälda förordning om viss reglering av handeln med fisk, m. m.,

dels medgiva, att för tiden till och med den 30 juni 1949 må i huvudsaklig överensstämmelse med i det föregående förordade grunder anordnas reglering av priserna på saltvattensfisk,

dels godkänna, att i övrigt åtgärder till fiskerinäringens stödjande må vidtagas i huvudsaklig överensstämmelse med vad i det föregående angivits,

dels ock å kapitalbudgeten för budgetåret 1948/49 under *Fonden för låneunderstöd till Lån till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.* anvisa ett investeringsanslag av kronor 500 000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

C. W. Rhedin.